

MONITORING EU europoslance Hynka Fajmona

BŘEZEN / DUBEN 2008

PETRA KUCHYŇKOVÁ, ONDŘEJ KRUTÍLEK, IVETA FRÍZLOVÁ

CENTRUM PRO STUDIUM DEMOKRACIE A KULTURY

BRNO 2008

CENTRUM PRO STUDIUM DEMOKRACIE A KULTURY (CDK)

- nezávislá, nezisková vzdělávací a kulturní organizace založená ve formě občanského sdružení v srpnu 1993 v Brně
- navazuje na některé starší iniciativy, jež souvisejí s rozvojem nezávislých aktivit a vydáváním samizdatových časopisů před listopadem 1989

Činnost

- publikační a vydavatelská činnost (od založení CDK přes 250 vydaných knih)
- vydávání periodik *Revue Politika* (nástupce někdejší *Revue Proglas*) a *Proglas* (nástupce časopisu *Teologie & Společnost*)
- odborný servis různým složkám veřejné správy
- pořádání přednášek, seminářů a konferencí

Struktura CDK

CDK se člení na dva relativně svébytné, přesto však vzájemně intenzivně komunikující instituty: **Institut pro politiku a kulturu (IPK)** a **Institut křesťanských studií (IKS)**. Vedle obou institutů provozuje také vlastní nakladatelství a typografické studio. Vrcholným řídicím orgánem je Rada CDK, jejíž rozhodnutí realizuje výkonný ředitel.

Personální složení Rady CDK

Prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D.	předseda CDK
Ing. Zdeněk Granát	finanční ředitel CDK a jednatel
doc. PhDr. Jiří Hanuš, Ph.D.	ředitel IKS a jednatel
František Mikš	ředitel IPK a jednatel
doc. PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.	výkonný ředitel CDK

Kontakt

Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK)

Venhudova 17, 614 00 Brno, Česká republika

cdk@cdk.cz, tel.: 545 213 862, mobil: 775 570 801, www.cdk.cz

INSTITUT PRO POLITIKU A KULTURU (IPK)

Činnost

- vydávání *Revue Politika*
- vydávání knih z oblasti společenských věd
- pořádání konferencí, seminářů a přednášek
- analýza evropské legislativy a politiky
- podpora demokracie v zemích s nedemokratickou minulostí

Revue Politika

- exkluzivní pravicový měsíčník pro politiku, společnost a kulturu vycházející nepřetržitě již devatenáctým rokem
- podává neotřelý, fundovaný a realistický pohled na dění u nás i v zahraničí
- nabízí komentáře, analýzy a eseje nejlepších českých autorů (politologů, historiků, sociologů, ekonomů, právníků a publicistů) a nejzajímavější překlady z prestižních zahraničních časopisů
- pravidelně informuje o knižních novinkách týkajících se politiky a všeho, co s ní souvisí
- UKÁZKOVÉ ČÍSLO ZDARMA!

Konference, semináře a přednášky

IPK pořádá – samostatně či v součinnosti s některou z akademických nebo neziskových institucí a nadací – odborné konference, semináře či přednášky. Našimi nejčastějšími partnery jsou Filozofická fakulta, Fakulta sociálních studií a Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity a Ústav pro soudobé dějiny AV ČR.

Analytická činnost

- IPK má vytvořenu síť kontaktů na kvalitní a erudované právníky, politology, ekonomy a další odborníky, která umožňuje zajistit vypracování odborných analýz a návrhů zákonů téměř na jakékoli téma
- IPK zprostředkovává vazbu mezi politickou reprezentací a akademickým prostředím
- od roku 2002 IPK příležitostně vypracovává odborné analýzy pro Ministerstvo zahraničních věcí ČR a Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR a návrhy zákonů pro Poslaneckou sněmovnu Parlamentu ČR

Analýza a monitoring EU

V roce 2004 v rámci IPK vzniklo z iniciativy poslance Evropského parlamentu Hynka Fajmona (EPP-ED/ODS) oddělení pro analýzu evropské legislativy a politiky, jehož posláním je:

- zajišťování pravidelného měsíčního monitoringu evropské legislativy
- provádění analýz vybraných legislativních problémů
- pravidelné zprostředkovávání výsledků práce prostřednictvím médií

Spolupráce s EPP-ED

Od roku 2003 IPK spolupracuje s poslaneckou frakcí EPP-ED v Evropském parlamentu. V rámci této spolupráce:

- organizuje konference na nejrůznější společensko-politická témata (např. perspektivy EU, cesta České republiky do EU)
- vydává odborné publikace (např. sborník *Cesta České republiky do Evropské unie*)
- zajišťuje vydávání informačních brožur seznamujících širokou veřejnost s problematikou EU (např. *Co byste měli vědět o Evropském parlamentu, Evropská unie a vaše město/obec, Čeští zemědělci a Společná zemědělská politika Evropské unie*)
- vydává přílohy časopisu *Revue Politika* (např. *EPP-ED a evropská politika, EPP-ED a evropská ústava, EPP-ED po rozšíření EU, EPP-ED a liberalizace světového obchodu, EU a její východní sousedé*)

Součástí *Revue Politika* je i rubrika Evropské stránky, kde jsou prezentovány komentáře, analýzy a překlady zahraničních článků týkající se problémů projektu evropské integrace.

Podpora procesů demokratizace

IPK realizuje zahraniční projekty, v jejichž rámci se snaží podporovat procesy demokratizace v zemích, které mají aktuální zkušenost s nedemokratickým režimem. Pro tyto projekty hledá finanční podporu jak u zahraničních, tak i u domácích organizací a institucí.

- v letech 2004–2005 se uskutečnil projekt „Democratic Institution Building Process in Transition – Lessons from the Czech Republic“ zaměřený na podporu demokratizačních procesů v Iráku
- v roce 2006 proběhl projekt „Jak končí starý režim a začíná nový; čeho se vyvarovat a co podpořit?“ zaměřený na podporu demokratizace na Ukrajině

Personální složení IPK

František Mikš	ředitel
PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.	odborný pracovník
Mgr. Kateřina Hloušková, Ph.D.	odborný pracovník
PhDr. Pavel Pšeja, Ph.D.	odborný pracovník
Mgr. Petra Kuchyňková	analytik
Mgr. Ondřej Krutílek	analytik
Bc. Iveta Frízlová	analytik-asistent

Kontakt

Institut pro politiku a kulturu (IPK)
Centra pro studium demokracie a kultury (CDK)
Venhudova 17, 614 00 Brno, Česká republika
ipk@cdk.cz, tel.: 545 213 862, mobil: 775 570 805
www.cdk.cz/ipk

PROFILY AUTORŮ

Mgr. Petra Kuchyňková

V CDK působí jako analytička evropské legislativy od září 2004. Vystudovala obor mezinárodní vztahy a evropská studia na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity, kde v současnosti postgraduálně studuje obor politologie se zaměřením na mezinárodní vztahy a působí jako asistentka na Katedře mezinárodních vztahů a evropských studií. V rámci své odborné činnosti se věnuje především aktuálnímu dění v Evropské unii, společné zemědělské politice Evropské unie a východní dimenzi vnější politiky Evropské unie. K oblastem jejího odborného zájmu náleží též otázky současné ruské zahraniční politiky se zaměřením na rozvoj vztahu Rusko – Evropská unie.

Mgr. Ondřej Krutílek

V CDK působí jako analytik evropské legislativy a redaktor od září 2004. Od ledna 2005 výkonný redaktor *Revue Politika*. Vystudoval magisterský program mezinárodní vztahy a evropská studia a bakalářský program politologie na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity, kde v současnosti postgraduálně studuje politologii se zaměřením na evropská studia. Autor řady odborných textů. Pravidelně publikuje v tištěných médiích.

Bc. Iveta Frízlová

V CDK působí jako analytik-asistent. Vystudovala bakalářský program anglický jazyk a literatura na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity. Na Fakultě sociálních studií MU v současnosti studuje bakalářský program politologie a mezinárodní vztahy a navazující magisterský program evropská studia.

Navštivte
internetové stránky
www.hynekfajmon.cz

HYNEKFAJMON

POSLANEC EVROPSKÉHO PARLAMENTU ZA ODS

OBSAH

Editorial	6	II. Aktuální problémy	20
Executive summary	7	2.1 Budoucnost EU	20
I. Projednávaná legislativa (vybrané oblasti)	13	Lisabonská smlouva – ratifikační proces	20
1.1 Evropský parlament	13	2.2 Euro	21
Návrh nařízení o ochraně chodců a ostatních nechráněných účastníků silničního provozu	13	2.3 Rozšiřování EU	21
Návrh nařízení, kterým se zavádějí společná pravidla pro výkon povolání provozovatele silniční dopravy	13	2.4 Vnější vztahy	22
Návrh směrnice o odpadech	14	EU a Čína	22
Návrh směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí	15	Katarské kolo WTO	23
Povinný registr zájmových skupin	15	2.5 Zemědělství	23
1.2 Komise	16	Financování SZP	23
Návrh revize směrnice a nařízení týkajících se daňových úniků při vnitrokomunitárních transakcích	16	Ochrana rostlin	24
Směrnice usnadňující přeshraniční vymáhání, pokud jde o bezpečnost na silnicích	17	III. Přehled klíčových hlasování EP a hlasování skupiny ODS v EP	26
Bílá kniha o odškodnění obětí porušování hospodářské soutěže	17	Plenární zasedání ve dnech 9. – 10. dubna 2008	26
Boj proti odlesňování a problematika podpory biopaliv v EU	18	IV. Slovníček	27
		V. Schémata rozhodovacích procedur	29
		Schéma konzultační procedury	29
		Schéma procedury spolupráce	30
		Schéma spolurozhodovací procedury	31
		Schéma rozpočtové procedury	32

EDITORIAL

Vážení čtenáři,

do unijního dění ve druhé polovině března a první polovině dubna zasáhly velikonoční svátky, a tudíž se jinak svižné tempo přijímání sekundární legislativy poněkud zpomalilo. Nikterak to však nevypovídá o závažnosti projednávaných otázek, a to jak na „poli“ směrnic a nařízení, tak pokud jde o obecnější témata související se samotným projektem evropské integrace.

Ze sekundárních norem tentokrát upozorňujeme na posuny v projednávání směrnice o odpadech a o trestněprávní ochraně životního prostředí a na návrhy odkazující na tzv. posilování bezpečnosti silničního provozu.

Výbor pro ústavní otázky Evropského parlamentu na počátku dubna většinou schválil zprávu finského poslance EP Alexandra Stubba (EPP-ED) týkající se povinného registru zájmových skupin. Jedná se tedy o další krok v oblasti regulace tzv. evropského lobbyingu, který de facto tvoří jednu z neformálních součástí legislativního procesu v EU.

Komisař pro životní prostředí Dimas, spolu s ministry členských zemí v příslušném resortu ohlásili vznik dalších, prozatím nelegislativních iniciativ na poli boje s klimatickými změnami, tentokrát z hlediska předcházení odlesňování krajiny, a to nejen v rámci EU, ale také v mezinárodním měřítku. Důležité je, že tato problematika se do značné míry týká otázky podpory biopaliv v EU, přičemž závěry a prognózy vývoje v této oblasti nejsou vždy v souladu s požadavky tzv. energeticko-klimatického balíčku z hlediska podpory využívání biopaliv.

Na pořad jednání institucí legislativního procesu se po čase vrátila otázka regulace přístupu některých chemických substancí na trh EU, konkrétně přípravků na ochranu rostlin, Komise v této oblasti publikovala pozměněnou podobu návrhu nařízení, týkajícího se změn podmínek autorizace a užívání těchto substancí.

Do dalších fází pokročila ratifikace Lisabonské smlouvy, stejně jako přístupová jednání s Chorvatskem a Tureckem. Slovensko na dubnovém neformálním jednání Rady ministrů EcoFin oficiálně potvrdilo svoji kandidaturu na vstup do eurozóny.

Autoři

EXECUTIVE SUMMARY

I. PROJEDNÁVANÁ LEGISLATIVA (VYBRANÉ OBLASTI)

1.1 Evropský parlament

Návrh nařízení o ochraně chodců a ostatních nechráněných účastníků silničního provozu

- Výbor EP pro dopravu 26. března jednomyslně odsouhlasil Ferrariho zprávu týkající se návrhu nařízení o ochraně chodců a ostatních nechráněných účastníků silničního provozu. Z dokumentu vyplývá, že výsledná norma by měla vstoupit v platnost co nejdříve – dříve, než to zamýšlela Komise.

Legislativní pozadí

- Argumentem pro novou legislativní iniciativu se stalo „posílení bezpečnosti silničního provozu“.

Obsah návrhu

- Předmětem návrhu jsou požadavky na některá technická vylepšení (především) motorových vozidel včetně např. povinného vybavení všech nových automobilů systémem ABS či prvky tzv. pasivní ochrany.

Sporné body

- Z hlediska normotvorby jako takovéaráží, že Komise přistupuje k revizi platných směrnic nedlouho poté, co byly přijaty, navíc pak v podobě přímo použitelného nařízení.

Další vývoj

- Návrh podléhá spolurozhodování EP a Rady. Evropský parlament se jím má zabývat na svém plenárním zasedání v červnu.

Návrh nařízení, kterým se zavádějí společná pravidla pro výkon povolání provozovatele silniční dopravy

- Výbor EP pro dopravu 26. března přijal zprávu Ticaouvé týkající se návrhu nařízení, kterým se zavádějí společná pravidla pro výkon povolání provozovatele silniční dopravy. Výbor se v porovnání s iniciátorem textu, Komisí, postavil za mírnější a přesnější požadavky.

Legislativní pozadí

- Komise svůj návrh (COM(2007)263) předložila v dubnu 2007 s cílem nahradit stávající směrnici

96/26, přičemž jej „zabalila“ mezi další dva návrhy týkající se přístupu na trhy nákladní a osobní silniční dopravy.

Obsah návrhu a sporné body

- Návrh stanovuje podmínky pro působení provozovatelů silniční dopravy (nemá se tedy obecně vztahovat na řidiče), přičemž základním předpokladem by mělo být absolvování školení v délce minimálně 140 hodin. Právě to ale výbor EP pro dopravu odmítl.
- EP na druhou stranu hodlá k plánovanému nařízení připojit explicitní seznam „vážných přestupků“, jež by mohly firmám zabránit ve vykonávání jejich služeb. Rovněž se uvažuje o potenciálním rozšíření záběru zamýšleného nařízení.

Další vývoj

- Zpráva Ticaouvé měla být předmětem dubnového pléna EP, nakonec bylo ale její projednávání odloženo. Vzhledem k tomu, že o návrhu EP spolurozhoduje, bude nicméně klíčové, jak se k němu postaví Rada, resp. jednotlivé členské státy.

Návrh směrnice o odpadech

- Výbor EP pro životní prostředí 8. dubna poměrem 42:0:12 schválil zprávu Jacksonové pro své druhé čtení návrhu směrnice o odpadech. Podle očekávání (viz předcházející monitoringy) potvrdil většinu svých návrhů z prvního čtení, a ztížil tak finální přijetí kompromisního textu Radou, která se staví za méně přísné požadavky než EP a Komise.

Obsah návrhu a sporné body

- Předmětem sporu je především klasifikace jednotlivých způsobů nakládání s odpady (tj. různých právních režimů – ukládání odpadů do země či jejich spalování na jedné straně a jejich recyklace na straně druhé) a povaha tzv. národních prevenčních plánů, resp. dělba odpovědnosti za odpadovou politiku mezi členské státy a EU.
- Obecně lze říci, že EP sice v některých aspektech (spalování) ustoupil požadavkům Rady, nicméně zachoval svou základní linii zpřísnit pravidla pro nakládání s odpady.

Další vývoj

- Podle EP by mělo dojít k završení druhého čtení v červnu, kdy by tak měla učinit i Rada.

Návrh směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí

- Výbor pro právní záležitosti EP 8. dubna relativně těsným poměrem 15:11:2 odsouhlasil Nassauerovu zprávu k návrhu směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí.

Obsah návrhu

- Norma by měla zajistit, že všechny členské státy budou při „evropsky“ specifikovaných přečinech souvisejících s ochranou životního prostředí (celkem se jedná o 55 norem) uplatňovat svých trestních zákoníků, a nebudou za ně tedy vyžadovat pouze pokuty. Stanovení výše trestů i jejich charakteru by nicméně mělo zůstat v jejich kompetenci.

Sporné body

- Problematickým je především to, nakolik lze považovat zamýšlené opatření za (oprávněný) zásah do trestních řádů jednotlivých členských států, byť by mělo jít pouze o meritorní „završení“ unijních norem a nikoliv o zásah do národních úprav ochrany životního prostředí.

Další vývoj

- Plénum EP by mělo o Nassauerově zprávě hlasovat v květnu.

Povinný registr zájmových skupin

- Výbor pro ústavní otázky Evropského parlamentu na počátku dubna většinou schválil zprávu finského poslance EP Alexandera Stubba (EPP-ED) týkající se povinného registru zájmových skupin, který by byl společný pro Radu, Komisi i Parlament.

Obsah zprávy

- Podle zprávy by lobbyistické skupiny musely zveřejňovat svoje financování a přijmout pravidla chování (code of conduct). Při porušení těchto pravidel by byly sankcionovány.
- Tato iniciativa má zajistit větší transparentnost v bruselském rozhodovacím mechanismu. Lobbyisté by se registrovali pouze jedenkrát a měli by poté přístup do všech institucí.
- Odkrytí finančních prostředků neznamená přesná čísla. Znamenalo by to, že by profesionální konzultační a právní firmy odhalily relativní podíl svých hlavních klientů a nákladů spojených s lobbyngem a NGOs a think-tanky by zveřejnily celkový rozpočet a hlavní zdroje financování.

1.2 Komise

Návrh revize směrnice a nařízení týkajících se daňových úniků při vnitrokomunitárních transakcích

- Komise 17. března předložila dokument COM(2008)147, jehož cílem je revidovat směrnici a nařízení, jež ošetřují problematiku daňových úniků při vnitrokomunitárních transakcích, konkrétně pak podvody související s DPH.

Obsah návrhu

- Předmětem revize je primárně zajištění rychlejšího sběru a výměny relevantních dat souvisejících s odvody DPH při vnitrokomunitárních transakcích a potažmo posílení akceschopnosti daňových autorit v jednotlivých členských státech.

Hodnocení

- Návrh do značné míry naplňuje charakteristiky „minimalistické“ revize, jež podle Komise nijak výrazně nezatíží žádný z členských států, nelze však zapomínat na tři vzájemně provázané skutečnosti: že daňová legislativa vyžaduje dosažení jednomyslnosti v Radě, že některé členské státy se jejím prostřednictvím pravidelně snaží o „europeizaci“ vlastních vnitropolitických problémů a že sama Komise za podpory některých členských států do budoucna kalkuluje s variantou komplexní revize systému DPH.

Další vývoj

- Rada se měla návrhem zabývat 4. dubna, nakonec tak ale (meritorně) neučinila. Komise nicméně předpokládá, že obě revidované normy by měly vstoupit v platnost již 1. ledna 2010.

Směrnice usnadňující přeshraniční vymáhání, pokud jde o bezpečnost na silnicích

- Komise 19. března oznámila, že předloží legislativní návrh mající usnadnit přeshraniční postih dopravních přestupků v případech, že se jich dopustí řidič s vozidlem registrovaným v jiném členském státě než v tom, kde byl dopravní přestupek spáchán.

Legislativní pozadí

- V pozadí přeloženého návrhu (COM(2008)151) lze číst dlouhodobou tendenci Komise ospravedlňovat vlastní legislativní iniciativy v oblasti dopravy posilováním bezpečnosti na silnicích.

Obsah návrhu

- Text obsahuje základní požadavky na elektronickou výměnu údajů o přestupcích mezi jednotlivými členskými státy, resp. o jednotlivých provozovateli registrovaných motorových vozidel. Sledovanými (tj. přes hranice „přenositelnými“)

prestupky by měly být nadměrná rychlost, řízení pod vlivem alkoholu, nepoužití bezpečnostního pásu a jízda na červenou.

Sporné body

- Sama Komise připouští, že zavedení kompatibilních systémů na výměnu relevantních informací bude pro členské státy znamenat zvýšenou zátěž, minimálně zpočátku.

Další vývoj

- V následujícím období se předpokládá projednání legislativního návrhu Radou a Evropským parlamentem.

Bílá kniha o odškodnění obětí porušování hospodářské soutěže

- Komise 3. dubna zveřejnila bílou knihu o odškodnění obětí porušování hospodářské soutěže (COM(2008)165). Současně byl zahájen konzultační proces.

Pozadí

- Ve většině členských států EU (s výjimkou Velké Británie) podle Komise existují překážky, které spotřebitele a podniky odrazují od toho, aby si u soudu nárokovali náhradu škody vzniklé z důvodu zavádění restriktivních obchodních praktik (např. cenová fixace) a zneužívání dominantního postavení na trhu prostřednictvím soukromoprávních žalob.

Obsah

- Bílá kniha obsahuje několik doporučení. Požadované odškodnění by např. mělo být jednorázové (tj. nenárokovatelné několikrát, ve více „stupních“ jako např. v USA). Měla by nicméně existovat možnost podání skupinových žalob a tzv. zástupných žalob (například ze strany sdružení spotřebitelů či odborů).

Sporné body

- V souvislosti se zveřejněním bílé knihy se objevily kritiky zpochybňující celý její koncept s odkazem na tendence posilovat postavení spotřebitelů na úkor producentů, kteří už byli jednou za své protiprávní jednání potrestáni. V obecnější rovině je předmětem kritiky potenciální rozšíření nárokových a/nebo skupinových práv nepředvídatelného počtu subjektů.

Další vývoj

- Připomínky k bílé knize lze Komisi zasílat do 15. července 2008. Zda a jak se navrhaná doporučení projeví v budoucích právních úpravách, nelze v tuto chvíli předjímat.

Boj proti odlesňování

a problematika podpory biopaliv v EU

- Komisař pro otázky ochrany životního prostředí Stavros Dimas se v dubnu rozhodl vyhlásit boj odlesňování v EU v souvislosti s problematikou klimatických změn. Otázkou se zabývala také neformální schůzka Rady ministrů pro životní prostředí, která se sešla 11. a 12. dubna na území současné předsednické země, ve slovinském Brdu.

Obsah iniciativ Komise a očekávaný vývoj

- V souvislosti s problematikou ochrany rozmanitosti biologických druhů a boje proti odlesňování krajiny komisař Dimas ohlásil publikaci dvou dokumentů ze strany Komise. První má být věnována boji proti odlesňování v rozvojových zemích, což je otázka, která úzce souvisí s rozvojovou pomocí. Druhá má být zveřejněna v květnu během konference věnované právě tématu ochrany biodiversity a odlesňování v EU a má se týkat procesů probíhajících v evropských zemích.
- Do konce roku 2008 je plánována publikace bílé knihy věnované přizpůsobování se klimatickým změnám, která má obsahovat návrhy harmonizovaného postupu a integrace problematiky přizpůsobování se klimatickým změnám do všech stávajících „politik EU“.
- Otázka podpory lesnictví v EU představovala a zřejmě ještě i bude představovat také jedno z důležitých témat jednání Rady ministrů zemědělství (14. dubna).

II. AKTUÁLNÍ PROBLÉMY

2.1 Budoucnost EU

Lisabonská smlouva – ratifikační proces

- Polský Sejm ratifikoval Lisabonskou smlouvu první dubnový den počtem 384 ze 460 poslanců. Proti smlouvě se postavilo několik desítek poslanců ze strany Právo a spravedlnost Jaroslawa Kaczynského, který od poloviny března hrozil, že smlouvu nepodpoří, pokud polská suverenita nebude dostatečně zajištěna.
- Další zemí, která Smlouvu ratifikovala, bylo Bulharsko, kde ji podpořily všechny strany vládní koalice i některé strany opozice. Proti textu se postavila jen extrémně pravicová strana Ataka.

- Slovensko se potýkalo s vnitropolitickými problémy, které se dotýkaly ratifikace Lisabonské smlouvy. Jednalo se o kontroverzní návrh tiskového zákona, proti kterému ostře vystupovala opozice a média.
- Slovenský parlament přesto 11. dubna Smlouvu schválil většinou 103 hlasů z celkového počtu 150 poslanců. S odvoláním na nepoškození dobrého jména Slovenska v zahraničí se na jeho stranu nakonec přiklonila opoziční Strana maďarské koalice. Zbylé opoziční strany na protest opustily sněmovnu před samotným hlasováním.
- Smlouvu na počátku dubna schválilo i Rakousko, jehož parlament odmítl návrhy krajně pravicových stran uspořádat referendum a text přijal jasnou většinou 151 poslanců, kterou disponovala vládní koalice sociálních demokratů, konzervativců a opoziční zelení.
- Ratifikační proces plánovaný na 23. dubna má před sebou portugalský parlament.
- Irsko bude jako jediný stát organizovat referendum, patrně 12. června.

2.2 Euro

Slovenská kandidatura do eurozóny

- Slovensko v rámci neformální schůzky Rady ministrů financí EcoFin, která se 3. dubna sešla (jak je v případě neformálních schůzek Rady ministrů častým pravidlem) na území předsednické země (momentálně Slovinska), oficiálně potvrdilo svoji kandidaturu na vstup do eurozóny 1. ledna 2009.
- Ve slovenském případě prozatím EcoFin ani další zainteresované instituce (Komise, ECB) nevydaly jasnější signál, jak by mohl verdikt v tomto případě vypadat.

Očekávaný vývoj

- V květnu se očekává ze strany Komise publikace souhrnné konvergenční zprávy, která má popisovat pokrok slovenské ekonomiky na základě posuzování četných statistických indikátorů. Míra inflace, deficitu veřejných financí a vládního deficitu ve slovenském případě bude posuzována v kontextu dubnových zpráv Eurostatu a dlouhodobého ekonomického výhledu pro eurozónu, který má Komise publikovat 28. dubna. Na základě tohoto procesu bude vydáno rozhodnutí Komise, které musí být v souladu také s doporučením Evropské centrální banky.

2.3 Rozšiřování EU

Chorvatsko

- Chorvatsko předpokládá, že 11 otevřených vyjednávacích kapitol uzavře do konce června, aby mohlo do Unie vstoupit v roce 2010. Kapitoly se týkají politiky zemědělství nebo životního prostředí.
- Nyní se počítá s otevřením složitějších kapitol a to politiky konkurenceschopnosti.

Turecko

- Turecko nepřestává být kritizováno za tempo reform, které by jej měly dovést k členství v EU. Doposud otevřelo šest vyjednávacích kapitol z celkového počtu 35, jež je potřeba naplnit pro vstup do Unie.
- Den před návštěvou představitelů EU (včetně předsedy Komise Barossa) Turecko oznámilo záměr podniknout jednu z klíčových reform týkající se trestního zákona, konkrétně článku 301 o znevážení „turecké identity“.
- Komise dále vybídla Turecko, aby otevřelo své přístavy Kypru.
- Dobrou zprávou pro možné turecké členství je také návrh ústavního dodatku francouzského prezidenta Sarkozyho, který nepodmiňuje další rozšíření EU referendem ve Francii. To by umožnilo přijetí Chorvatska i dalších potenciálních zájemců, i když tato událost nic nemění na nesouhlasu Francie se vstupem Turecka do EU.

2.4 Vnější vztahy

EU a Čína

Rezoluce EP k situaci v Tibetu

- Evropský parlament na svém plenárním zasedání 10. dubna přijal většinou 580 poslanců (proti 24 a 45 se zdrželo) rezoluci k situaci v Tibetu. Parlament odsoudil zásah čínských bezpečnostních složek proti tibetským demonstrantům a požadoval nezávislé vyšetřování nepokojů a represe Tibetu vedené pod záštitou OSN. Parlament vybídl, aby také EU zaujala společný postoj k účasti představitelů EU na zahajovacím ceremoniálu v Pekingu v srpnu 2008.
- Evropský parlament navíc vyslovil požadavek, aby Čína poskytla adekvátní zdravotní péči zraněným Tibetanům a právní služby zajatým. Rezoluce také požaduje propuštění všech zatčených, kteří protestovali nenásilně.

- EP dále kritizuje Čínu za souvislé porušování lidských práv a práv menšin a vyzývá ji k zaručení těchto práv, jež přislíbila Mezinárodní olympijské komisi, když bylo rozhodnuto o tom, že hry bude organizovat.
- Parlament také apeloval na Čínu, aby nezneužívala Olympijských her k zatýkání proti režimních aktivistů a aby umožnila zahraničním diplomatům a novinářům vstup do Tibetu.

Postoj Vysokého zmocněnce pro SZBP a politických představitelů EU

- Javier Solana, vysoký představitel EU, přesto odmítl svoji možnou neúčast na zahajovacím ceremoniálu letních olympijských her v Pekingu. Uvedl přitom, že se směšování olympijských her s politikou v minulosti ukázalo jako nešťastné.
- Zahajovacího ceremoniálu se nezúčastní britský premiér Gordon Brown, ale nikoli z důvodu bojkotu. Angela Merkelová uvedla, že se nikdy neplánovala začátku účastnit a francouzský prezident Nicolas Sarkozy, který bude v tu dobu předsedat Radě EU, se rozhodne na základě aktuálního vývoje.

Katarské kolo WTO

- V květnu se očekává první skutečný průlom v jednáních Katarského kola WTO, zablokovaných od roku 2006 (jednání v Ženevě na ministerské úrovni), a to na úrovni jednání ministrů obchodu zúčastněných aktérů.
- Do té doby probíhala v rámci Katarského kola WTO pouze jednání na nižší úrovni a rozhovory „technického“ charakteru.
- Přípravná jednání schůzky by měla být vedena již od počátku května a již v první čtvrtině roku 2008 probíhala na nižší úrovni intenzivní jednání v rámci skupiny pro zemědělské a průmyslové výrobky.
- Nejdůležitější otázkou by se v následujícím měsíci měly stát právě dohoda na mechanismu snížení cel v oblasti zemědělského obchodu, podpor zemědělské výroby ve „vypělém“ světě (včetně vývozních subvencí) a snižování celních tarifů na dovoz průmyslových výrobků do zemí někdejšího třetího světa.
- Stále přitom přetrvává cíl uzavřít jednání komplikovaného Katarského kola (označovaného též jako „kolo z Dauhá“) v tomto roce, ještě před inaugurací nového amerického prezidenta, jehož volba v USA právě probíhá.

2.5 Zemědělství

Financování SZP

- Komise uzavřela 8. dubna svým rozhodnutím otázku vymáhání neoprávněně vyplacených finančních prostředků v rámci SZP od členských států. Celkem bude požadovat zpět do evropského rozpočtu od členských států 83 mil. €.
- Důvodem požadavku zpětného navrácení těchto prostředků, již vyplacených v rámci podpor SZP, jsou především pochybení zjištěná při zpětné kontrole dodržování kontrolních mechanismů, v případě přímých plateb je pak často na vině selhání při dodržování norem cross-compliance či jiných podmínek pro vyplácení jednotné platby na farmu.

Státy, od nichž Komise požaduje vrácení financí v SZP

- Rozhodnutí o navrácení neoprávněně alokovaných finančních prostředků v oblasti SZP se týká i ČR jako jediné z „nových“ členských zemí. V jejím případě se však jedná o relativně „malou“ částku ve výši 10 tis. €.
- U Německa například výše zpětně vymáhané částky přesahuje 4 mil. €, u Francie přesahuje 11 mil. € a u Španělska je to dokonce téměř 60 mil. € neoprávněně vynaložených, zejména v oblasti tržní regulace vinného sektoru (v letech 2003 a 2004).

Ochrana rostlin

- Lze očekávat, že jednou z otázek projednávaných v rámci Rady ministrů zemědělství a Zemědělského výboru EP se v průběhu jara stane renovovaná legislativa týkající se podmínek uvádění na trh prostředků pro ochranu rostlin.
- Komise v březnu zveřejnila nový, přepracovaný návrh tohoto nařízení, které má zpřísnit podmínky autorizace a tedy i přístup těchto produktů na trh, v souladu s politikou ochrany spotřebitele a zpřísnění norem přístupu některých chemických produktů na trh EU (v souladu s balíkem legislativních opatření známých pod zkratkou REACH).

Legislativní pozadí

- První čtení v plénu EP proběhlo v říjnu 2007. Návrh nařízení předložený Komisí byl opatřen 249 pozměňovacími návrhy (zpráva Hiltrud Breyerové).
- Během projednávání v rámci Výboru pro životní prostředí i v plénu se projeví rozdílné pozice jednotlivých politických frakcí v EP k danému tématu. V rámci legislativního procesu probí-

hajícího v institucích EU se dále projevuje i vliv rozdílných názorů, které tato otázka vyvolává v odborných kruzích.

Očekávaný legislativní vývoj

- V březnu 2008 Komise odmítla téměř polovinu pozměňovacích návrhů EP a předložila novou revidovanou verzi návrhu Nařízení o uvádění přípravků na ochranu rostlin. Přiklání se namísto úplného zákazu některých látek k jejich ponechání na trhu, ale měly by být postupně nahrazovány méně nebezpečnými substituty.
- Druhé čtení v EP proběhne na podzim 2008.
- Do značné míry rozhodující bude přitom pozice Rady ministrů. Stanovisko vydala již v červenci 2007 k původnímu návrhu Komise, nyní jedná o revidované verzi.
- Další projednávání Návrhu nařízení EP a Rady o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh ovšem nakonec nebylo zařazeno na jednání Rady ministrů zemědělství 14. dubna, což do určité míry odráží kontroverzní charakter normy. Dosažení politické dohody se přesto očekává do 19. května 2008.

I. PROJEDNÁVANÁ LEGISLATIVA (VYBRANÉ OBLASTI)

1.1 EVROPSKÝ PARLAMENT

Návrh nařízení o ochraně chodců a ostatních nechráněných účastníků silničního provozu

Výbor EP pro dopravu 26. března jednomyslně odsouhlasil Ferrariho zprávu týkající se návrhu nařízení o ochraně chodců a ostatních nechráněných účastníků silničního provozu. Z dokumentu vyplývá, že výsledná norma by měla vstoupit v platnost co nejdříve – dříve, než to zamýšlela Komise.

Legislativní pozadí

Komise svůj legislativní návrh (COM(2007)560) předložila loni v říjnu s cílem nahradit platné směrnice 2003/102 a 2005/66 (o ochraně chodců a ostatních nechráněných účastníků silničního provozu před střetem a v případě střetu s motorovým vozidlem a o použití systémů čelní ochrany na motorových vozidlech), jež podle jejích studií nepředstavují dostatečnou záruku ochrany dotčených účastníků silničního provozu.

Argumentem pro novou legislativní iniciativu se stalo „posílení bezpečnosti silničního provozu“.

Obsah návrhu

Předmětem návrhu jsou požadavky na některá technická vylepšení (především) motorových vozidel včetně např. povinného vybavení všech nových automobilů systémem ABS či prvky tzv. pasivní ochrany.

Nadto se počítá i s vybavováním nových automobilů tzv. brzdovými asistenty. V praxi by měly nové vozy před svým uvedením na trh splnit testy s předepsanými požadavky. Nařízení by podle EP mělo, pokud jde o ABS, platit od září 2010, ač Komise navrhovala až rok 2011. Prvním typem testu (tzv. fáze 1) by měla všechna nová vozidla procházet od 31. prosince 2012 (Komise opět navrhovala roční odklad), druhým typem (tzv. fáze 2) od září 2012 (v případě nových modelů vozidel), resp. od září 2017 a února 2019 (v případě všech nových vozidel pod, resp. nad dvě a půl tuny).

Sporné body

Z hlediska normotvorby jako takové zaráží, že Komise přistupuje k revizi platných směrnic nedlouho poté, co byly přijaty, navíc pak v podobě přímo použitelného nařízení.

Pokud jde o samotné meritum věci, patrně nelze očekávat, že v době zvýšeného konkurenčního boje mezi klíčovými světovými automobilkami, jež mají pobočky i v ČR, dojde k nějakému zásadnímu narušení produkce v důsledku uvedených (potenciálních) legislativních omezení.

Další vývoj

Návrh podléhá spolurozhodování EP a Rady. Evropský parlament se jím má zabývat na svém plenárním zasedání v červnu.

Kdy se mu bude věnovat Rada, zatím není známo.

Návrh nařízení, kterým se zavádějí společná pravidla pro výkon povolání provozovatele silniční dopravy

Výbor EP pro dopravu 26. března přijal zprávu Ticaouvé týkající se návrhu nařízení, kterým se zavádějí společná pravidla pro výkon povolání provozovatele silniční dopravy. Výbor se v porovnání s iniciátorem textu, Komisí, postavil za mírnější a přesnější požadavky.

Legislativní pozadí

Komise svůj návrh (COM(2007)263) předložila v dubnu 2007 s cílem nahradit stávající směrnici 96/26, přičemž jej „zabalila“ mezi další dva návrhy (COM(2007)264 a COM(2007)265) týkající se přístupu na trhy nákladní a osobní silniční dopravy.

Z hlediska ČR je podstatné, že zamýšlené nařízení může dále ovlivnit komplikovanou situaci týkající se implementace směrnice 2003/59 o výchozí kvalifikaci a pravidelném školení řidičů některých silničních vozidel pro nákladní nebo osobní dopravu, o níž se v poslední době hovořilo. Směrnice 96/26, jež má být nahrazena, totiž se směrnicí 2003/59 meritorně souvisí, resp. jsou v daném smyslu částečně provázány.

Obsah návrhu a sporné body

Návrh stanovuje podmínky pro působení provozovatelů silniční dopravy (nemá se tedy obecně vztahovat na řidiče), přičemž základním předpokladem by mělo být absolvování školení v délce minimálně 140 hodin. Právě to ale výbor EP pro dopravu odmítl.

Současně požaduje, aby profesionálové působící v oboru déle než deset let dostávali osvědčení o způsobilosti automaticky. EP se rovněž postavil proti požadavku Komise, aby v každé dopravní firmě povinně existoval tzv. dopravní manažer, jež by byl odpovědný za její praktické řízení, či aby firmy v masivním měřítku využívaly služeb řidičů „na volné noze“, aniž by je zaměstnaly; takových řidičů by mohla podle Komise mít každá firma maximálně dvanáct. EP konečně zamítl i požadavek, aby každá firma měla dostatek parkovacích míst pro své kamiony, ač by jich nemusela využít.

EP na druhou stranu hodlá k plánovanému nařízení připojit explicitní seznam „vážných přestupků“, jež by mohly firmám zabránit ve vykonávání jejich služeb. Rovněž se uvažuje o potenciálním rozšíření záběru zamýšleného nařízení.

V červnu 2009 by měla být podle EP zveřejněna zpráva Komise o možné úpravě podmínek pro poskytování také (mimo jiné) služeb taxi („dopravních služeb za využití vozidel s maximální kapacitou devíti osob“).

Další vývoj

Zpráva Ticaouové měla být předmětem dubnového pléna EP, nakonec bylo ale její projednávání odloženo. Vzhledem k tomu, že o návrhu EP spolurozhoduje, bude nicméně klíčové, jak se k němu postaví Rada, resp. jednotlivé členské státy.

První jednání proběhla na Radě ministrů dopravy 7. dubna s tím, že k dosažení společného postoje by mělo dojít nejpozději v červnu. Ukázalo se, že členské státy jsou, pokud jde o „přísnost“ navrhovaných opatření rozděleny (některé se stavějí za Komisi, některé za EP). Věcně se Rada vyjádřila fakticky jen k výše zmíněnému seznamu „vážných přestupků“. Ten by měl být spravován a aktualizován prostřednictvím národních elektronických registrů, jež by podle Rady měly vzniknout do 18 měsíců po vstupu nařízení v platnost (od roku 2013 by měly být vzájemně propojeny a o dva roky později by měly být naplněny uvedeným obsahem). Určité obavy nicméně vzbuzuje důvěrnost dat v registrech.

Větší kontroverze vzbudil návrh týkající se přístupu na trh nákladní silniční dopravy, resp. tzv. kabotáže (možnosti poskytovat vnitrostátní služby cizozemci), pro jejíž radikální „uvolnění“ se postavily mj.

země Visegrádské čtyřky (bez Maďarska), Pobaltí, Benelux, Portugalsko či Dánsko. Slovinské předsednictví navrhlo, aby bylo možné „kabotovat“ třikrát během sedmi dní poté, co přepravce z jiné země dopravil náklad na místo určení, přičemž do roku 2012 by měla Komise zhodnotit, zda i tato pravidla neuvolnit. Proti otevření trhů se však postavily mj. Maďarsko, Švédsko, Španělsko, Finsko, Francie, Německo, Malta, Irsko, Řecko, Itálie, Rakousko a Bulharsko.

Návrh směrnice o odpadech

Výbor EP pro životní prostředí 8. dubna poměrem 42:0:12 schválil zprávu Jacksonové pro své druhé čtení návrhu směrnice o odpadech. Podle očekávání (viz předcházející monitoringy) potvrdil většinu svých návrhů z prvního čtení, a ztížil tak finální přijetí kompromisního textu Radou, která se staví za méně přísné požadavky než EP a Komise.

Legislativní pozadí

Komise svůj návrh předložila v roce 2005 (COM(2005)664) s cílem inovovat platné směrnice 75/442, 75/439 a 91/689, definovat základní pojmy odpadové politiky a klasifikovat ekologicky nejšetrnější způsoby zpracování odpadů. Rada svůj společný postoj přijala 20. prosince 2007, načež EP letos v únoru zahájil své druhé čtení.

Obsah návrhu a sporné body

Předmětem sporu je především klasifikace jednotlivých způsobů nakládání s odpady (tj. různých právních režimů – ukládání odpadů do země či jejich spalování na jedné straně a jejich recyklace na straně druhé) a povaha tzv. národních preventivních plánů, resp. dělba odpovědnosti za odpadovou politiku mezi členské státy a EU.

EP ve své zprávě navrhl, aby do roku 2012 (a pak znovu, „podstatněji“ do roku 2020) byla stabilizována produkce odpadů v celé EU (v porovnání s rokem 2008), a to právě na základě tzv. národních preventivních plánů, jež by měly být kompletovány do pěti let od vstupu směrnice v platnost. Od roku 2020 by měl podíl recyklace činit minimálně 50% (v případě odpadu domácností), resp. 70% (v případě průmyslového odpadu). Pouze v případě zemí, kde stávající podíl recyklace činí méně než 5%, bude možné uvedeného cíle dosáhnout s pětiletým odkladem. Pokud jde o spalování, nemělo by být a priori zakázáno (údajně proto, že Francie disponuje pro spalování mnoha kapacitami), mělo by nicméně splňovat požadavky na energetickou účinnost, jejíž

parametry by měly být v čase (do dvou let od vstupu směrnice v platnost) revidovány.

Obecně lze říci, že EP sice v některých aspektech (spalování) ustoupil požadavkům Rady, nicméně zachoval svou základní linii zpřísnit pravidla pro nakládání s odpady.

To kritizovala např. organizace UEAPME sdružující malé a střední podniky a požadující, aby byl legislativní návrh doplněn o relevantní statistická data a studii o dopadech na všechny zainteresované aktéry.

Další vývoj

Podle EP by mělo dojít k završení druhého čtení v červnu, kdy by tak měla učinit i Rada.

S ohledem na to, že z hlediska států, kde existují velmi rozdílné způsoby nakládání s odpady, se jedná o kontroverzní záležitost, lze ovšem spíše očekávat dohodovací řízení s ukončením koncem roku 2008 (pokud návrh nebude z projednávání stažen Komisí).

Návrh směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí

Výbor pro právní záležitosti EP 8. dubna relativně těsným poměrem 15:11:2 odsouhlasil Nassauerovu zprávu k návrhu směrnice o trestněprávní ochraně životního prostředí.

Legislativní pozadí

Zpráva reaguje na návrh Komise (COM(2007)51), jenž byl vypracován v souvislosti s klíčovými rozsudky ESD (C-176/03; C-440/05) ze září 2005 a října 2007. ESD konstatoval, že EU má sice pravomoc určit, že členské státy musejí požadovat za některé přečiny (z oblasti společné dopravní politiky a politiky životního prostředí) trestní sankce, nicméně nemůže stanovit ani jejich výši, ani jejich charakter.

Obsah návrhu

Norma by měla zajistit, že všechny členské státy budou při „evropsky“ specifikovaných přečinech souvisejících s ochranou životního prostředí (záměrné a/nebo rozsáhlé znečištění vzduchu, půdy, vody včetně např. ukládání ap. – mj. směrnice 70/220, 72/306, 75/439, 76/464, 76/769, 77/537, 79/409; celkem se jedná o 55 norem) uplatňovat svých trestních zákoníků, a nebudou za ně tedy vyžadovat pouze pokuty. Stanovení výše trestů i jejich charakteru by nicméně mělo zůstat v jejich kompetenci.

Sporné body

Problematickým je především to, nakolik lze považovat zamýšlené opatření za (oprávněný) zásah do trestních řádů jednotlivých členských států, byť by mělo jít pouze o meritorní „završení“ unijních norem a nikoliv o zásah do národních úprav ochrany životního prostředí.

Podstatné totiž je, že velká část národních předpisů upravujících způsob ochrany životního prostředí vychází právě z unijních norem a sama o sobě by patrně nevznikla (nebo by byla mnohem diverzifikovanější, pokud by EU danou oblast nepovažovala za prioritní), čímž by uvedený návrh ztratil své opodstatnění. Nehledě na skutečnost, že podobně jako v jiných známých případech lze i při implementaci této (potenciální/připravované) směrnice očekávat, že národní zákonodárci unijní požadavky ještě zpřísní.

Další vývoj

Plénum EP by mělo o Nassauerově zprávě hlasovat v květnu.

Mezitím (již v dubnu) se má legislativní návrh přesunout do Rady, kde lze čekat relativně ostrou debatu. Rada se textem dosud zabývala dvakrát, ani jednou však nedospěla k žádné dohodě.

Povinný registr zájmových skupin

Výbor pro ústavní otázky Evropského parlamentu na počátku dubna schválil svojí většinou zprávu finského poslance EP Alexandera Stubba (EPP-ED) týkající se povinného registru zájmových skupin, který by byl společný pro Radu, Komisi i Parlament. Pro se vyjádřilo 18 členů, jeden byl proti a 3 se zdrželi.

Obsah zprávy

Podle zprávy by lobbyistické skupiny musely zveřejňovat svoje financování a přijmout pravidla chování (code of conduct). Při porušení těchto pravidel by byly sankcionovány. V Bruselu se odhadem pohybuje 15–20 000 lobbyistů a 2500 organizací, kteří zastupují zájmy napříč Evropou i mimo ni. Zpravodaj Stubb apeloval na Komisi i Radu, aby připravila seznam všech lobbyistických skupin, které jsou v pravidelném kontaktu s těmito institucemi. Tato iniciativa má zajistit větší transparentnost v bruselském rozhodovacím mechanismu. Lobbyisté by se registrovali pouze jedenkrát a měli by poté přístup do všech institucí. Zpráva zdůrazňuje, že všichni aktéři s pravidelným vlivem v institucích EU jsou lobbyisté a měli by mít stejné povinnosti, ať to jsou zájmy veřejné nebo soukromé.

Odkrytí finančních prostředků neznamena přesná čísla. Znamenalo by to, že by profesionální konzultační a právní firmy odhalily relativní podíl svých hlavních klientů a nákladů spojených s lobyngem a NGOs a think-tanky by zveřejnily celkový rozpočet a hlavní zdroje financování. Zahrnutí právě think-tanků mezi ostatní skupiny spojené s lobyngem je výhrou pro hlasy volající po větší transparentnosti bruselského rozhodovacího systému, neboť právě výzkumná činnost think-tanků je podle nich podstatnou součástí lobbyistické komunity v Bruselu.

Postoj jednotlivých aktérů

S návrhem je spokojena také ALTER-EU bojující za transparentní lobby v Bruselu. Evropská iniciativa pro transparentci byla zahájena před třemi roky, což vybízí k tomu, aby byl nový návrh poslance Stubba schválen a vešel v platnost ještě před parlamentními volbami v roce 2009. Asociace evropských lobbyistů EPACA je s návrhem také spokojena, a to zejména v tom, že se bude týkat všech institucí a bude zahrnovat think-tanky a právní firmy. EPACA souhlasí s tím, že by byl registr povinný, neboť až poté bude smysluplné zveřejňovat finanční údaje. V čem se asociace rozchází je míra finančního odkrytí, neboť je nutné zachovat diskretnost, jedná-li se o senzitivní komerční údaje.

Evropský parlament disponuje dobrovolným registrem lobbyistů již deset let. Odhaduje se, že se jich v Parlamentu pohybuje přibližně 5000. Parlament bude o tomto návrhu hlasovat 8. května.

1.2 KOMISE

Návrh revize směrnice a nařízení týkajících se daňových úniků při vnitrokomunitárních transakcích

Komise 17. března předložila dokument COM(2008)147, jehož cílem je revidovat směrnici a nařízení, jež ošetřují problematiku daňových úniků při vnitrokomunitárních transakcích, konkrétně pak podvody související s DPH.

Legislativní pozadí

Komise se otázkou daňových úniků zabývá dlouhodobě (v listopadu 2007 např. zveřejnila informační sdělení členskými státy), ovšem s ohledem na fakt, že členské státy zastoupené v Radě nesouhlasily s žádným zásadním posílením EU v této oblasti (naposledy na zasedání Rady v prosinci 2007), unijní exekutiva přistoupila k předložení pouze „minimalistických“ úprav 13 článků stávajících norem

2006/112 (směrnice, kapitoly 5 a 6) a 1798/2003 (nařízení, kapitola 5).

Obsah návrhu

Předmětem revize je primárně zajištění rychlejšího sběru a výměny relevantních dat souvisejících s odvodou DPH při vnitrokomunitárních transakcích a potažmo posílení akceschopnosti daňových autorit v jednotlivých členských státech.

Konkrétně by mělo dojít ke sjednocení povahy shromažďovaných informací, přičemž data by měla být k dispozici každý měsíc (obligatorně u subjektů s transakcemi nad 200 tis. € ročně), nikoliv jako dosud každého čtvrt či půl roku. Tato pravidla by měla platit jak pro samotné plátce DPH, tak i pro berní úřady v jednotlivých členských státech. Výsledkem by měla být minimalizace tzv. karuselových podvodů s DPH spočívajících v tom, že plátce DPH (provádějící přeshraniční obchod v rámci EU) deklaruje odvod daně až v země destinace, avšak neučiní tak (byť výsledná cena zboží či služby DPH zahrnuje).

Hodnocení

Návrh do značné míry naplňuje charakteristiky „minimalistické“ revize, jež podle Komise nijak výrazně nezatíží žádný z členských států, nelze však zapomínat na tři vzájemně provázané skutečnosti: že daňová legislativa vyžaduje dosažení jednomyslnosti v Radě, že některé členské státy se jejím prostřednictvím pravidelně snaží o „europeizaci“ vlastních vnitropolitických problémů souvisejících s finanční náročností jejich sociálních systémů (např. Německo, Rakousko či Francie) a že sama Komise za podpory některých členských států z pochopitelných důvodů (v souvislosti s úvahami o změnách financování rozpočtu EU po roce 2013) do budoucna kalkuluje s variantou komplexní revize systému DPH (viz zejm. nelegislativní dokument SEC(2008)249 zabývající se možností obligatorní realokace příjmů z DPH mezi členskými státy kvůli boji proti daňovým únikům).

Další vývoj

Rada se měla návrhem zabývat 4. dubna, nakonec tak ale (meritorně) neučinila. Komise nicméně předpokládá, že obě revidované normy by měly vstoupit v platnost ve stejnou dobu jako balík týkající se DPH (viz předcházející monitoring), tj. 1. ledna 2010.

Mezitím (nejspíše do konce roku 2008) se předpokládá zveřejnění dalších (podle některých informací legislativních) návrhů týkajících se systému verifikace a výměny dat o plátcích DPH v členských stá-

tech EU skrz web www.europa.eu. Rovněž by měl být prezentován návrh Francie na vytvoření úřadu Eurofisc, jenž by měl suplovat roli Europolu nebo Eurojustu v berní oblasti (byť se v polovině dubna se objevily zprávy, že z důvodu chystaného referenda o Lisabonské smlouvě v Irsku bude prozatím odložen).

Směrnice usnadňující přeshraniční vymáhání, pokud jde o bezpečnost na silnicích

Komise 19. března oznámila, že předloží legislativní návrh mající usnadnit přeshraniční postih dopravních přestupků v případech, že se jich dopustí řidič s vozidlem registrovaným v jiném členském státě než v tom, kde byl dopravní přestupek spáchán.

O týden později tak učinila (text byl zveřejněn na jejích webových stránkách; 19. března byla dostupná jen tisková zpráva).

Legislativní pozadí

V pozadí přeloženého návrhu (COM(2008)151) lze číst dlouhodobou tendenci Komise ospravedlňovat vlastní legislativní iniciativy v oblasti dopravy posilováním bezpečnosti na silnicích.

V roce 2001 byl zveřejněn „závazek“ snížit do deseti let počet úmrtí na silnicích o polovinu, což se ovšem zatím nedaří. Stejně tak neúspěšné bylo zveřejnění nezávazného doporučení o osvědčených postupech při kontrole uplatňování dopravních předpisů (2004/345).

Obsah návrhu

Text obsahuje základní požadavky na elektronickou výměnu údajů o přestupcích mezi jednotlivými členskými státy, resp. o jednotlivých provozovatelích registrovaných motorových vozidel. Sledovanými (tj. přes hranice „přenositelnými“) přestupky by měly být nadměrná rychlost, řízení pod vlivem alkoholu, nepoužití bezpečnostního pásu a jízda na červenou.

Důvodem je podle Komise fakt, že zhruba tři čtvrtiny dopravních nehod vznikají z těchto příčin. Nutno však dodat, že zamýšlená norma by měla upravovat pouze finanční sankce za uvedené přestupky, nikoliv otázku odejmutí řidičského průkazu. V praxi by měly úřady státu, v němž byl přestupek spáchán, získat možnost zaslat provozovateli vozidla dopis informující jej o dalším (právním) postupu.

Sporné body

Sama Komise připouští, že zavedení kompatibilních systémů na výměnu relevantních informací bude pro členské státy znamenat zvýšenou zátěž, minimálně zpočátku.

S tímto argumentem úzce souvisí i tvrzení poukazující na fakt, že podíl přestupků spáchaných cizozemci se standardně pohybuje spíše v řádu jednotek procent, a akce na úrovni EU tudíž není jednoduše ospravedlnitelná. Komise navíc ve svých materiálech tvrdí, že zamýšlené opatření nemusí nutně zajistit větší bezpečnost na silnicích, ač pohnutky k předložení příslušného textu byly právě tyto. Poslední výtkou vůči předloženému legislativnímu návrhu je možný konflikt (resp. „překrývání“) s platným rámcovým rozhodnutím Rady o uplatňování zásady vzájemného uznávání peněžitých trestů a pokut (2005/214), byť podle tvrzení Komise by směrnice měla rámcové rozhodnutí pouze doplnit a umožnit, aby otázka dopravních přestupků byla vyřešena přímo mezi příslušnou státní autoritou a provozovatelem vozidla, nikoliv mezi dvěma státy, jak to předpokládá právě rámcové rozhodnutí.

Další vývoj

V následujícím období se předpokládá projednání legislativního návrhu Radou a Evropským parlamentem.

Pokud by byl text přijat v podobě, v níž jej předložila Komise, měly by členské státy mít dva roky na zavedení zmíněného systému elektronické výměny dat o provozovatelích motorových vozidel. Samotná implementační lhůta by měla být dvanáctiměsíční.

Bílá kniha o odškodnění obětí porušování hospodářské soutěže

Komise 3. dubna zveřejnila bílou knihu o odškodnění obětí porušování hospodářské soutěže (COM(2008)165). Současně byl zahájen konzultační proces.

Pozadí

Ve většině členských států EU (s výjimkou Velké Británie) podle Komise existují překážky, které spotřebitele a podniky odrazují od toho, aby si u soudu nárokovali náhradu škody vzniklé z důvodu zavádění restriktivních obchodních praktik (např. cenová fixace) a zneužívání dominantního postavení na trhu prostřednictvím soukromoprávních žalob.

Podle Komise to potvrzují četné rozsudky Evropského soudního dvora. V roce 2005 již byla na dané téma publikována zelená kniha.

Obsah

Bílá kniha obsahuje několik doporučení. Požadované odškodnění by mělo být jednorázové (tj. nenárokovatelné několikrát, ve více „stupních“ – jako např. v USA). Měla by nicméně existovat možnost podání skupinových žalob, byť pouze takových, které by umožnily jednotlivým poškozeným se k nim připojit (tj. měly by být vyloučeny žaloby nespécifikovaného počtu subjektů jako např. v USA). Výjimkou by v tomto směru měly být jen tzv. zástupné žaloby (například ze strany ad hoc či trvale uznávaných sdružení spotřebitelů či odborů).

Sporné body

V souvislosti se zveřejněním bílé knihy se objevily kritiky zpochybňující celý její koncept s odkazem na tendence posilovat postavení spotřebitelů na úkor producentů, kteří už byli jednou za své protiprávní jednání potrestáni. V obecnější rovině je předmětem kritiky potenciální rozšíření nárokových a/nebo skupinových práv nepředvídatelného počtu subjektů, zvláště za situace, kdy podle kritiků bude problematičtější jednoznačně odlišit, v jaké věci už se spor vedl/vede a v jaké věci dosud ne.

Uvedené výtky zazněly nejen ze strany zaměstnavatelských sdružení (např. BusinessEurope), ale i ze strany frakce EPP-ED v Evropském parlamentu. Naopak pozitivní přijetí bílé knihy zaznamenala ze strany těch, jejichž role by se měla realizací opatření v ní obsažených zvýšit, tj. ze strany odborů (ETUC) či spotřebitelů (BEUC).

Další vývoj

Připomínky k bílé knize lze Komisi zasílat do 15. července 2008. Zda a jak se navrhovaná doporučení projeví v budoucích právních úpravách, nelze v tuto chvíli předjímat.

Obecně však bílé knihy patří mezi dokumenty, na jejichž základě bývají konstruovány konkrétní legislativní návrhy.

Boj proti odlesňování a problematika podpory biopaliv v EU

Komisař pro otázky ochrany životního prostředí Stavros Dimas se v dubnu rozhodl vyhlásit boj odlesňování v EU, které je považováno za součást klimatických změn. Cílem portfolia pro životní prostředí je učinit z tématu odlesňování, které způsobuje ztrátu biodiverzity (tedy rozmanitosti biologických druhů) důležité téma agendy EU. Otázkou se zabývala také neformál-

ní schůzka Rady ministrů pro životní prostředí, která se sešla 11. a 12. dubna na území současné předsednické země, ve slovinském Brdu.

Propojení otázek energetiky, problematiky boje s klimatickými změnami a za zachování biologické rozmanitosti náleží také k prioritám slovinského předsednictví. Podpora vysazování a obnovy lesních ploch v EU je podle komisaře Dimase finančně nejméně nákladnou formou boje proti skleníkovým plynům, což lze považovat za pozitivní rys této kampaně, ve srovnání s restriktivní formou boje proti klimatickým změnám, cestou, jíž se ubírají poslední iniciativy v oblasti energetiky a ochrany životního prostředí, typu tzv. klimaticko-energetického balíčku. Podle komisaře Dimase by podpora vysazování a obnovy lesů v EU ve výši 5 mld. € – 10 mld. € ročně přispěla ke snížení emisí skleníkových plynů až o 10% ročně. Německý ministr životního prostředí Sigman Gabriel přitom z hlediska financování navrhuje, aby byl pro boj s odlesňováním v rozvojových zemích věnován podíl (cca 20%) z částky získané v rámci schématu obchodování s emisemi CO₂ v EU.

Je třeba připomenout, že programy podpory zalesňování jsou již součástí nejen politiky ochrany životního prostředí, ale také SZP v rámci tzv. druhého pilíře SZP, v současnosti zejména prostřednictvím programu rozvoje venkova (Osa II, Agroenvironmentální opatření) financovaného z nového fondu EAFRD.

Obsah iniciativ Komise a očekávaný vývoj

V souvislosti s problematikou ochrany biodiverzity a boje proti odlesňování krajiny komisař Dimas ohlásil publikaci dvou dokumentů ze strany Komise. První má být věnován boji proti odlesňování v rozvojových zemích, což je otázka, která úzce souvisí s rozvojovou pomocí. Druhý má být zveřejněn v květnu během konference věnované právě tématu ochrany biodiverzity a odlesňování v EU a má se týkat procesů probíhajících v evropských zemích.

Ochrana rozmanitosti druhů a dopady klimatických změn úzce souvisí s problematikou využívání biopaliv a mají přeshraniční rozměr, proto by se z těchto otázek dle názoru komisaře Dimase mělo stát téma evropské agendy.

Do konce roku 2008 je plánována publikace bílé knihy věnované přizpůsobování se klimatickým změnám, která má obsahovat návrhy harmonizovaného postupu a integrace problematiky přizpůsobování se klimatickým změnám do všech stávajících „politik EU“.

Ekologická problematičnost biopaliv

Z hlediska finanční podpory je přitom náročná právě otázka pomoci předcházení odlesňování v rozvojových zemích třetího světa.

Zajímavá přitom je skutečnost, kterou akcentovaly již v minulosti četné zprávy vydávané mezinárodními ekologickými hnutími, případně organizacemi zabývajícími se zemědělstvím ve světovém měřítku, včetně např. organizace Oxfam. Problém odlesňování úzce souvisí s využíváním dřeva tropických pralesů coby energetického zdroje, stejně tak pěstování energetických plodin ve velkém v rozvojových zemích za účelem vývozu biopaliva do EU by mělo výrazné efekty z hlediska odlesňování půdy.

Jedná se tedy o závažný problém související i s pokračující snahou EU nalézt alternativní zdroje energie a využívat za tím účelem biopaliva, včetně biopaliv dovážených ze zemí třetího světa, vzhledem k tomu, že snaha zemí EU naplnit plánované povinné limity využívání biopaliv a obnovitelných zdrojů k výrobě energie, jak to předvídá tzv. energeticko-klimatický balíček, z vlastních zdrojů má též výrazné dopady na potravinářskou zemědělskou výrobu, jak to již do určité míry praxe prokázala. Velmi problematickou je v této souvislosti shledávána zejména podmínka povinného 10% podílu biopaliv na využívání pohonných hmot do roku 2020, kterou obsahuje tzv. energeticko-klimatický balíček. V rámci některých výzkumných organizací a nezávislých přírodovědeckých think-tanků, nejen v rámci EU, ale i v USA, již dokonce vznikají studie dokazující nereálnost dosažení těchto limitů v daném časovém horizontu, jejich možné negativní sociální, a co více – také environmentální – efekty,

což staví legislativní aktivitu Komise v tomto směru do poněkud pochybného světla.

EU tedy na jedné straně bojuje proti odlesňování a uznává jeho negativní ekologické efekty v globálním měřítku, na druhé straně nabádá prostřednictvím regulativních limitů k masivní podpoře biopaliv, která v některých případech odlesňování způsobuje. V této souvislosti proto nabývá na významu především otázka podpory dalšího výzkumu využívání biopaliv druhé generace (tuhých biopaliv proti výrobě biopaliv z tzv. energetických plodin) a také biopaliv třetí generace (biopaliva vyráběná z GMOs, i když zde výzkum a jeho podpora do určité míry opět narážejí na „etická“ pravidla v EU).

Otázka podpory lesnictví v EU představovala a zřejmě ještě i bude představovat také jedno z důležitých témat jednání Rady ministrů zemědělství (14. dubna).

Skloubení problematiky odlesňování a jeho negativních dopadů na problém klimatických změn s otázkou energetického využívání biomasy je přitom v kontextu SZP poměrně palčivý. Podpora biopaliv první generace a pěstování energetických plodin se totiž ukázala jako poměrně riskantní z hlediska potravinové soběstačnosti EU v dlouhodobém horizontu (zejména v sektoru obilovin, kde světové trhy stále zaznamenávají růst poptávky a také cen, což se odráží také na evropském trhu s obilovinami, zejména pšenicí). Přesun k využívání biopaliv druhé generace vyráběných ze dřeva a dřevního odpadu zase naopak skrývá riziko deforestace, které by mohlo ve výsledku mít pro klimatické změny ještě katastrofálnější dopady než užívání paliv fosilních v dnešním měřítku.

II. AKTUÁLNÍ PROBLÉMY

2.1 BUDOUCNOST EU

Lisabonská smlouva – ratifikační proces

Polsko

Polský Sejm ratifikoval Lisabonskou smlouvu první dubnový den počtem 384 ze 460 poslanců. Proti smlouvě se postavilo několik desítek poslanců ze strany Právo a spravedlnost Jaroslawa Kaczynského, který od poloviny března hrozil, že smlouvu nepodpoří, pokud polská suverenity nebude dostatečně zajištěna.

Strana požadovala začlenit do Smlouvy preambuli stanovující nadřazenost polské ústavy Lisabonské smlouvě EU, a to zejména v některých kulturních a náboženských otázkách. Kaczynského strana si tuto politickou hru mohla dovolit, neboť vládní koalice potřebovala k zajištění požadované dvou třetinové většiny ve sněmovně 14 hlasů jejích poslanců. Tusk považoval přístup bratrů Kaczynských za překročení pomyslné hranice a hrozil dokonce svoláním referenda, pokud by to situace vyžádala. Nicméně, vláda nakonec souhlasila s podepsáním samostatné rezoluce o zajištění a obraně polské suverenity a text mohl být ratifikován horní komorou parlamentu a podepsán prezidentem.

Bulharsko

Další zemí, která Smlouvu ratifikovala, bylo Bulharsko, kde ji podpořily všechny strany vládní koalice i některé strany opozice. Proti textu se postavila jen extrémně pravicová strana Ataka.

Slovensko

Slovensko se potýkalo s vnitropolitickými problémy, které se dotýkaly ratifikace Lisabonské smlouvy. Jednalo se o kontroverzní návrh tiskového zákona, proti kterému ostře vystupovala opozice a média.

Slovenský parlament přesto 11. dubna Smlouvu schválil většinou 103 hlasů z celkového počtu 150 poslanců. Premiér Robert Fico potřeboval ke schválení textu tři pětinovou většinu, kterou bez opozičních poslanců nemohl dosáhnout. S odvoláním na nepoškození dobrého jména Slovenska v zahraničí se na jeho stranu nakonec přiklonila opoziční Strana maďarské koalice.

Zbylé opoziční strany na protest opustily sněmovnu před samotným hlasováním.

Zmiňovaný tiskový zákon připojený k hlasování o Lisabonské smlouvě byl tedy také schválen, nicméně podle slov předsedy nejsilnější frakce Evropského parlamentu EPP-ED Josepha Daula, který schválení Smlouvy uvítal, potřebuje tento zákon upravit, aby splňoval normální evropské standardy.

Rakousko

Smlouvu na počátku dubna schválilo i Rakousko, jehož parlament odmítl návrhy krajně pravicových stran uspořádat referendum a text přijal jasnou většinou 151 poslanců, kterou disponovala vládní koalice sociálních demokratů, konzervativců a opoziční zelení.

Portugalsko

Ratifikační proces plánovaný na 23. dubna má před sebou také portugalský parlament. Schvalování Lisabonské smlouvy bude pouhou formalitou, neboť vládní Socialistická strana disponuje většinou a členové konzervativní Sociálně demokratické strany text také podporují.

Irsko

Irsko bude jako jediný stát organizovat referendum patrně 12. června. Předchozí vydání monitoringů poukázaly na to, že situace zde není úplně tak jednoznačná. Tamější premiér Bertie Ahern oznámil svoji rezignaci k 6. květnu. Ve funkci premiéra Irska je 11 let, tedy tři volební cykly v řadě. Premiér je nyní obviňován z korupce a svojí rezignací chce zmenšit šance, že by referendum sloužilo jako prostředek k vyjádření antipatií k jeho osobě.

Podle svých slov chce zaměřit pozornost na politickou dynamiku v zemi. Vládní strana Fianna Fail si proto do svého čela jednomyslně zvolila současného premiéra financí Briana Cowena, který se jakožto předseda nejsilnější strany stane irským premiérem, aniž by musely proběhnout parlamentní volby. Jeho prvním úkolem bude právě úspěšná ratifikace Lisabonské smlouvy, kterou přijeli podpořit např. předseda EP Hans-Gert Poettering nebo německá kancléřka Angela Merkelová.

2.2 EURO

Slovenská kandidatura do eurozóny

Slovensko v rámci neformální schůzky Rady ministrů financí EcoFin, která se 3. dubna sešla (jak je v případě neformálních schůzek Rady ministrů častým pravidlem) na území předsednické země (momentálně Slovinska), oficiálně potvrdilo svoji kandidaturu na vstup do eurozóny 1. ledna 2009.

Slovensko by se tak rádo stalo čtvrtou zemí východního rozšíření, (po Slovinsku, Kypru a Maltě) a druhou zemí někdejšího východního bloku (po Slovinsku), která přijme společnou měnu. Ve slovenském případě je tak do určité míry více než v jiných případech patrné zejména politické pozadí tohoto kroku a značná míra jeho vnímání coby prestižní záležitosti. Socio-ekonomické kalkulace (vzhledem k současnému kurzu slovenské koruny vůči euru) ustupují spíše do pozadí. Svědčí o tom již dlouho deklarované snahy o přijetí eura prezentované prozatím především na vnitropolitické scéně, podporované podobnými akcemi, jakou představovala pokusná ražba euromincí na Slovensku.

Pozice institucí EU

Slovensko bylo předmětem řízení Komise pro nadměrný rozpočtový deficit, nyní však maastrichtská kritéria včetně maximální míry rozpočtového schodku dlouhodobě plní a Komise se chystá proces prověřování plnění konvergenčního programu v oblasti nadměrného deficitu uzavřít. V éře Dzurindovy pravo-středové koaliční vlády navíc Slovensko prodělalo některé nepopulární, avšak nutné systémové reformy, slovenská koruna je součástí evropského systému směnných kurzů ERM II. Přesto do určité míry „odstrašujícím“ příkladem působí pro kandidátské země eurozóny někdejší případ Litvy, jejíž vstup do hospodářské a měnové unie v roce 2006 zamítla Komise a nedoporučila Evropská centrální banka v důsledku těsného nesplnění inflačního kritéria po použití statistických metod eurozóny.

Ve slovenském případě prozatím EcoFin ani další zainteresované instituce (Komise, ECB) nevydaly jasnější signál, jak by mohl verdikt v tomto případě vypadat.

Poslední inflační vývoj eurozóny působí spíše ve prospěch varianty, že Slovensko toto kritérium splní s větším úspěchem než Litva před dvěma lety.

Očekávaný vývoj

Slovenská kandidatura do eurozóny bude každopádně projednávána na půdě Rady EcoFin a také v rámci Výboru pro měnové a hospodářské otázky

EP. Pro vstup do eurozóny je třeba jednomyslného souhlasu dosavadních členských států v rámci Rady EcoFin, který bývá zajištěn kladným stanoviskem Komise a kladným doporučením Evropské centrální banky.

V květnu se očekává ze strany Komise publikace souhrnné konvergenční zprávy, která má popisovat pokrok slovenské ekonomiky na základě posuzování četných statistických indikátorů. Míra inflace, deficitu veřejných financí a vládního deficitu ve slovenském případě bude posuzována v kontextu dubnových zpráv Eurostatu a dlouhodobého ekonomického výhledu pro eurozónu, který má Komise publikovat 28. dubna.

Na základě tohoto procesu bude vydáno rozhodnutí Komise, které musí být v souladu také s doporučením Evropské centrální banky. Během následujících měsíců by tedy mělo být na základě prvních indikátorů v rámci klíčových institucí EU do určité míry jasné, jaký bude konečný verdikt.

V již zmíněném litevském případě signály již během jara 2006 naznačovaly možný negativní výsledek, na jejich základě následně stáhl kandidaturu do eurozóny jiný pobaltský stát, Estonsko, které na základě příznivého makroekonomického vývoje deklarovalo značné ambice ohledně přijetí společné evropské měny ještě před svým vstupem do EU. Litevská vláda se navzdory těmto indikacím rozhodla svoji kandidaturu ponechat.

2.3 ROZŠÍŘOVÁNÍ EU

Chorvatsko

Chorvatsko předpokládá, že 11 otevřených vyjednávacích kapitol uzavře do konce června, aby mohlo do Unie vstoupit v roce 2010. Kapitoly se týkají politiky zemědělství nebo životního prostředí. Podle komisaře pro rozšiřování Olli Rehna probíhají přístupová jednání s Chorvatskem dobře. Nyní se počítá s otevřením složitějších kapitol a to politiky konkurenceschopnosti.

Ministr zahraničních věcí Gordan Jandrokovič doufá, že do konce slovenského předsednictví se podaří otevřít dalších šest kapitol, za předsednictví francouzského pak všechny zbylé tak, aby jeho země docílila stanoveného uzavření přístupových jednání v roce 2009. Podle slov ministra zahraničních věcí již Chorvatsko nečelí politickým neshodám se Slovinskem ohledně Zóny ochrany ekologické a rybářské oblasti (viz předchozí monitoringy), které přístupová jednání poněkud zpomalovaly. Státy v této rozeprě přijmou rozhodnutí Mezinárodního trestního soudu.

Turecko

Turecko nepřestává být kritizováno za tempo reform, které by jej měly dovést k branám členství v EU. Předseda Evropské komise José Manuel Barosso na své oficiální návštěvě Turecka řekl, že Turecko musí Evropě ukázat, že o členství v EU stojí. Evropa podle něho může přijmout jen demokratické Turecko. Barosso reagoval na snahy nejvyššího prokurátora zakázat vládní politickou Stranu spravedlnosti a rozvoje (AKP), kterou obvinil ze snah o islamizaci země. Případem se nyní zabývá Ústavní soud. Mnoho sekulárních Turků spatřuje v konání AKP skryté islamistické tendence a snahy podkopat sekulární charakter státu. Naznačuje to podle nich také povolení muslimkám na univerzitách nosit šátek.

Den před návštěvou představitelů EU Turecko oznámilo záměr podniknout jednu z klíčových reform týkající se nechvalně známého trestního zákona, konkrétně článku 301 o znevažení „turecké identity“. Porušení tohoto článku se trestá až tříletým odnětím svobody a byl použit proti mnoha intelektuálům a novinářům.

Odsouzeným byl také držitel Nobelovy ceny Orhan Pamuk. Návrh předpokládá, že vágní termín „turecká identita“ bude nahrazen termínem „turecký národ“ a doba odnětí svobody snížena na dva roky s možností trest zmenšit nebo nahradit pokutou.

Turecko doposud otevřelo šest vyjednávacích kapitol z celkového počtu 35, jež je potřeba naplnit pro vstup do Unie. Komisař pro rozšiřování Olli Rehn prohlásil, že zaručení svobody projevu by pro Turecko mělo být prioritou číslo jedna a že změny v článku 301 nejsou jediným krokem, které je nutno provést.

Kyperská otázka

Komise dále vybídla Turecko, aby otevřelo přístavy Kypru. Turecko stále neuznává řeckou vládu v jižní části rozděleného ostrova. I přes značnou kritiku Komise podpořila Turecko v dalších reformách a uvedla, že je připravena otevřít několik nových kapitol v červenci tohoto roku.

Postoj Francie k tureckému členství

Dobrou zprávou pro možné turecké členství je také návrh ústavního dodatku francouzského prezidenta Sarkozyho, který nepodmiňuje další rozšíření EU referendem ve Francii.

To by umožnilo přijetí Chorvatska i dalších potenciálních zájemců. Francie by tento dodatek mohla schválit na začátku července, tedy jen několik dní po převzetí předsednické funkce. Tato událost ale nic nemění na nesouhlasu Francie se vstupem Turecka do EU.

2.4 VNĚJŠÍ VZTAHY**EU a Čína***Rezoluce EP k situaci v Tibetu*

Evropský parlament na svém plenárním zasedání 10. dubna přijal většinou 580 poslanců (proti 24 a 45 se zdrželo) rezoluci k situaci v Tibetu. Parlament odsoudil brutální zásah čínských bezpečnostních složek proti tibetským demonstrantům a požadoval nezávislé vyšetřování nepokojů a represe Tibetu vedené pod záštitou OSN. Parlament vybídl, aby také EU zaujala společný postoj k účasti představitelů EU na zahajovacím ceremoniálu v Pekingu v srpnu 2008.

Evropský parlament navíc vyslovil požadavek, aby Čína poskytla adekvátní zdravotní péči zraněným Tibeťanům a právní služby zajatým. Rezoluce také požaduje propuštění všech zatčených, kteří protestovali nenásilně, neboť se jedná o jejich základní svobodu projevu. EP dále kritizuje Čínu za souvislé porušování lidských práv a práv menšin a vyzývá ji k zaručení těchto práv, jež přislíbila Mezinárodní olympijské komisi, když bylo rozhodnuto o tom, že hry bude organizovat. Parlament také apeloval na Čínu, aby nezneužívala Olympijských her k zatýkání proti režimním aktivistům a aby umožnila zahraničním diplomatům a novinářům vstup do Tibetu. Parlament souhlasil s postojem dalajlámy, který nepožaduje nezávislost Tibetu, nýbrž politickou a kulturní autonomii a náboženskou svobodu. EP respektuje státní integritu Číny. Na předchozí parlamentní debatě 26. března předseda EP prohlásil, že je zodpovědností každého politika, zda se bude účastnit zahajovacího ceremoniálu her, pokud bude Čína odmítat dialog a kompromis.

Pozice Rady ministrů

Ministři zahraničních věcí členských zemí omítli na neformálním setkání Rady na konci března ve slovinském Brdo brutální zásah Číny proti tibetským demonstrantům, přesto nepodpořili bojkot zahajovacího ceremoniálu ze strany EU.

Ministři volají po konstruktivním a věcném dialogu mezi všemi stranami, čemuž může dopomoci výše zmíněné prohlášení dalajlámy a např. švédský ministr zahraničí uvedl, že bojkot her by nebyl ve své podstatě efektivní a zahraniční politika by měla mít k dispozici efektivnější nástroje.

Postoj Vysokého zmocněnce pro SZBP a politických představitelů EU

Chavier Solana, vysoký představitel EU, odmítl svoji neúčast na zahajovacím ceremoniálu letních olympijských her v Pekingu. Řekl, že pokud

EU přijme jednotné stanovisko v otázce bojkotu ceremoniálu, bude první, kdo společný postoj EU bude reprezentovat. Uvedl také, že se směšování olympijských her s politikou v minulosti ukázalo jako nešťastné.

Zahajovacího ceremoniálu se nezúčastní britský premiér Gordon Brown, ale ne z důvodu bojkotu. Bude se na místo toho účastnit ceremoniálu závěrečného. Angela Merkelová uvedla, že se nikdy neplánovala začátku účastnit a francouzský prezident Nicolas Sarkozy, který bude v tu dobu předsedat Radě EU, se rozhodne na základě aktuálního vývoje.

Katarské kolo WTO

V květnu se očekává první skutečný průlom v jednáních Katarského kola WTO, zablokovaných od roku 2006 (jednání v Ženevě na ministerské úrovni), a to na úrovni jednání ministrů obchodu zúčastněných aktérů.

Do té doby probíhala v rámci Katarského kola WTO pouze jednání na nižší úrovni a rozhovory „technického“ charakteru. EU v negociacích z titulu toho, že vnější obchodní vztahy a uzavírání mezinárodních smluv v jejich rámci již nyní spadají dle primárního práva do tzv. komunitárního pilíře, zastupuje komisař pro vnější obchodní vztahy Peter Mandelson.

Obsah jednání

Od 19. května by se tedy v Ženevě měla rozběhnout znovu jednání, která trvají od roku 2001 a v roce 2006, poté, co se již v roce 2005 podařilo téměř dosáhnout návrhu závěrů kola, zejména v komplikované oblasti zemědělství, ztroskotala převážně na otázkách výměny liberalizace obchodu s průmyslovými výrobky a službami (včetně služeb finančních) a otázkách posílení ochrany duševního vlastnictví, akcentovaných „vyspělejšími“ členy EU, za posílení liberalizace obchodních vztahů v citlivé oblasti zemědělství, které požadovali zejména progresivní státy třetího světa (státy Latinské Ameriky, jihovýchodní Asie apod.).

Přípravná jednání pro tyto schůzky by měla být vedena již od počátku května a již v první čtvrtině roku 2008 probíhala na nižší úrovni intenzivní jednání v rámci skupiny pro zemědělské a průmyslové výrobky. Nejdůležitější otázkou by se v následujícím měsíci totiž měly stát právě dohoda na mechanismu snížení cel v oblasti zemědělského obchodu, podpor zemědělské výroby ve „vyspělém“ světě (včetně vývozních subvencí) a snižování celních tarifů na dovoz průmyslových výrobků do zemí někdejšího třetího světa.

Je přitom třeba mít na paměti, že značný impulz ještě před zablokováním jednání v roce 2006 dal bu-

doucím závěrům Katarského kola summit v Hong Kongu z prosince 2005, který předpokládá postupné úplné odstranění vývozních subvencí vyspělých zemí (včetně EU) do roku 2013 a snižování cel na zemědělské výrobky (u nejhudších zemí světa by se mělo jednat o odbourání až 90% stávajících cel u zemědělských produktů a komodit).

Stále přitom přetrvává cíl uzavřít jednání komplikovaného Katarského kola (označovaného též jako „kolo z Dauhá“) v tomto roce, ještě před inaugurací nového amerického prezidenta, jehož volba v USA právě probíhá.

2.5 ZEMĚDĚLSTVÍ

Financování SZP

Komise uzavřela 8. dubna svým rozhodnutím otázku vymáhání neoprávněně vyplacených finančních prostředků v rámci SZP od členských států. Celkem bude požadovat zpět do evropského rozpočtu od členských států 83 mil. €.

Důvodem požadavku zpětného navrácení těchto prostředků, již vyplacených v rámci podpor SZP, jsou především pochybení zjištěná při zpětné kontrole dodržování kontrolních mechanismů, v případě přímých plateb je pak často na vině selhání při dodržování norem cross-compliance či jiných podmínek pro vyplácení jednotné platby na farmu. Požadavek návratu již vyplacených částek v rámci SZP přitom není ničím neobvyklým, od reformy systému financování, které umožnily zpětnou kontrolu a návrat neoprávněně vyplacených částek v rámci SZP v roce 1995 se tak stalo již po dvacáté sedmé, SZP patří mezi oblasti, kde jsou případy zpronevřování a pochybení při vyplácení finančních prostředků EU zjišťovány nejčastěji, mimo jiné i z důvodu přísnějších kontrolních mechanismů v této oblasti, která po desetiletí představovala finančně nejnáročnější sektor politik ES/EU.

V současnosti se proto nabízí otázka, do jaké míry zpřísnit v budoucnu mechanismy zpětné kontroly i v oblasti strukturální politiky, v níž jsou stále častěji na základě zjištění Účetního dvora indikována pochybení a neoprávněná alokace finančních zdrojů, zejména, jak bude narůstat objem rozpočtových výdajů v oblasti strukturální politiky a vnitřních politik EU na úkor SZP.

Státy, od nichž Komise požaduje vrácení financí v SZP

Rozhodnutí o navrácení neoprávněně alokovaných finančních prostředků v oblasti SZP se týká i ČR jako jediné z „nových“ členských zemí. V jejím případě se však jedná o relativně „malou“ částku ve výši 10 tis. €.

U Německa například výše zpětně vymáhané částky přesahuje 4 mil. €, u Francie přesahuje 11 mil. € a u Španělska je to dokonce téměř 60 mil. € neoprávněně vynaložených financí, zejména v oblasti tržní regulace vinného sektoru (v letech 2003 a 2004). Ve francouzském případě se nerespektování pravidel pro nárok na prostředky zemědělské podpory a v té souvislosti neoprávněné vyplacení finančních prostředků týká zejména producentů organizací v sektoru ovoce a zeleniny.

Ochrana rostlin

Lze očekávat, že jednou z otázek projednávaných v rámci Rady ministrů zemědělství a Zemědělského výboru EP se v průběhu jara stane renovovaná legislativa týkající se podmínek uvádění na trh prostředků pro ochranu rostlin. Komise totiž v březnu zveřejnila nový, přepracovaný návrh tohoto nařízení, které má zpřísnit podmínky autorizace a tedy i přístup těchto produktů na trh, v souladu s politikou ochrany spotřebitele a zpřísnění norem přístupu některých chemických produktů na trh EU (v souladu s balíkem legislativních opatření známých pod zkratkou REACH).

Komise se rozhodla původní návrh stáhnout poté, co proběhlo poměrně bouřlivé projednávání původního návrhu v EP, který jej opatřil více než dvěma sty pozměňovacími návrhy.

Legislativní pozadí

Evropská komise v roce 2006 vydala návrh na zpřísnění existujících pravidel užívání některých pesticidů a pravidel jejich autorizace. Nová podoba Nařízení EP a Rady o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh byla vydána jednak pod vlivem zprávy, kterou Komise v červenci 2001 předložila EP a Radě o pokroku při uplatňování dosud platné směrnice 91/414/EHS, jednak pod vlivem nových zpřísnujících podmínek, s nimiž pro uvádění některých chemikálií na společný trh EU počítal 6. akční program pro životní prostředí.

Současně byl v rámci tria klíčových institucí legislativního procesu v EU projednáván také návrh Rámcové směrnice EP a Rady o udržitelném využívání pesticidů.

Pozice Evropského parlamentu

V červnu 2007 Výbor pro životní prostředí EP schválil zpřísnění podmínek zákazu těchto přípravků v okolí veřejných míst (jednalo se hlavně o iniciativu socialistických poslanců z frakce poslanců PES a zelených). Výbor požadoval také zpřísnění kritérií pro povolení užívání určitých látek k výrobě přípravků na ochranu rostlin.

První čtení v plénu EP proběhlo v říjnu 2007. Návrh nařízení předložený Komisí byl opatřen 249 pozměňovacími návrhy (zpráva Hiltrud Breyerové).

Byla sice odmítnuta původně navrhovaná redukce dnes používaných látek až o 50%, přesto EP požadoval zpřísnění podmínek. Plénum odmítlo také Výborem původně navrhovaný úplný zákaz užití pesticidů na veřejných místech. Nepodpořilo však opakované a neomezené prodlužování autorizace, jež navrhovala Komise, i když současně pomocí zmíněných pozměňovacích návrhů měla být zkrácena doba čekání na autorizaci a poskytnut větší rozhodovací prostor členským státům.

V říjnu 2007 byl v EP současně projednáván návrh Rámcové směrnice EP a Rady o udržitelném využívání pesticidů (zpráva Christy Klassové).

Zde EP požadoval zmírnění některých původních návrhů Komise. Namísto termínu „pesticidy“ má být nadále důsledně používán termín „přípravky na ochranu rostlin“. Mají být zohledněny nejen negativní účinky těchto látek, ale i jejich nezastupitelnou úlohu v rostlinné výrobě. Snižování rizika by měly provádět především členské státy (prostřednictvím národních akčních plánů).

Během projednávání obou legislativních návrhů v rámci Výboru pro životní prostředí i v plénu se projeví rozdílné pozice jednotlivých politických frakcí v EP k danému tématu.

Podle pravicové EPP-ED úplná eliminace těchto látek ohrožuje budoucnost evropského zemědělství, jejich racionální užívání je nezastupitelné, a proto je třeba eliminovat z trhu pouze ty nejnebezpečnější z nich a u ostatních hledat substituty. Frakce Zelených naopak podporuje zákaz podstatné části dnes dostupných prostředků a kvóty na užívání pesticidů, opačné hlasy jsou podle Zelených ovlivněny průmyslovou a zemědělskou lobby. Posledním aktérem, který výrazněji vstupuje do tohoto názorového střetu, jsou socialisté (PSE), kteří též obviňují středo-pravicové síly v EP, že podléhají hlasu lobby. Podle této frakce je třeba snížit či zcela eliminovat tyto substance z blízkosti škol a obytných zón, zohlednit ale podmínky členských států a zvýšit jejich odpovědnost za implementaci.

Role lobby

Názorová diferenciací politických frakcí v EP přitom do určité míry opravdu odráží názory různých nevládních organizací a lobby, které by bylo možné rozdělit mezi zástupce producentů na jedné straně a hlasy environmentalistů na straně druhé, i když situaci nelze beze zbytku zjednodušit tímto způsobem.

K organizacím, jejichž studie spíše podporují zpřísnění legislativy týkající se používání a autorizace přípravků na ochranu rostlin patří např. PAN (European Pesticides Action Network). Tato organizace v březnu 2008 publikovala studii poukazující na přítomnost reziduí až 10 různých druhů pesticidů ve vínech na evropském trhu.

Šlo ovšem o vína francouzská, německá, rakouská, italská, portugalská a vína z dovozu (Chile, Austrálie, JAR). Nebyla zjištěna přítomnost těchto látek, které mohou mít ve zvýšeném množství či při opakované expozici toxické, v některých případech též karcinogenní či mutagenní účinky, např. v českých či moravských vínech, i když tyto nebyly zřejmě přímo předmětem výzkumu, ČR ovšem disponuje vlastními pravidly autorizace používání prostředků na ochranu rostlin, včetně vinné révy, které jsou v souladu se současně platnými evropskými normami v této oblasti.

Často citovaným reprezentantem opačného názoru jsou např. studie publikované European Crop Protection Association či italský výzkumným institutem Nomisma.

Užití pesticidů nejen ve vinohradnictví je podle nich nezbytné pro udržení produkce, přičemž jejich další omezení by ohrožovalo obecně soběstačnost SZP v základních komoditách a evropský potravinářský průmysl.

Úplný zákaz užívání některých substancí by podle těchto závěrů ohrozil až 40% evropské potravinářské produkce a konkurenceschopnost menších producentů v některých oblastech.

Tyto studie poukazují na potenciální nutnost importu potravin, které mohou ještě méně vyhovovat environmentálním a zdravotnickým standardům evropského trhu a další negativní průvodní jevy včetně ztráty pracovních míst v zemědělském sektoru či nárůstu cen potravin.

Značně emocionální debatu o budoucnosti přípravků na ochranu rostlin v institucích EU a v kruzích lobby lze tedy redukovat na obecnější problém, který do značné míry rezonuje v současném vývoji legislativy společného trhu na straně jedné a situace na zemědělských trzích v EU a ve světě na straně druhé: Do jaké míry ochrana spotřebitele a zpřísnování pravidel bezpečnosti produkce (také v rámci SZP) začíná ohrožovat soběstačnost evropského zemědělství v základních komoditách, včetně otázky smysluplnosti zpřísnování evropské regulace v kontextu rozdílných podmínek a problémů členských států

Očekávaný legislativní vývoj

V březnu 2008 Komise odmítla téměř polovinu pozměňovacích návrhů EP a předložila novou revidovanou verzi návrhu Nařízení o uvádění přípravků na ochranu rostlin. Přiklání se namísto úplného zákazu některých látek k jejich ponechání na trhu, ale měly by být postupně nahrazovány méně nebezpečnými substituty (je to tedy podobná cesta regulace trhu s přípravky na ochranu rostlin, jakou požaduje REACH).

Druhé čtení v EP proběhne na podzim 2008.

Do značné míry rozhodující bude přítomnost pozice Rady ministrů. Stanovisko vydala již v červenci 2007 k původnímu návrhu Komise, nyní jedná o revidované verzi. Další projednávání Návrhu nařízení EP a Rady o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh ovšem nakonec nebylo zařazeno na jednání Rady ministrů zemědělství 14. dubna, což do určité míry odráží kontroverzní charakter normy.

Členské státy jsou rozděleny v otázce podpory rozšíření seznamu zakázaných produktů, je přítomná jednodyslnost k přehlasování stanoviska Komise k pozměňovacím návrhům EP. Dosažení politické dohody se přesto očekává do 19. května 2008.

III. PŘEHLED KLÍČOVÝCH HLASOVÁNÍ EP A HLASOVÁNÍ SKUPINY ODS V EP¹

Plenární zasedání ve dnech 9. – 10. dubna 2008

Projednávaný návrh	Datum hlasování pléna	Výsledek hlasování						Poznámky
		Pro		Proti		Zdrželi se hlasování		
		Celkem	ODS v EP	Celkem	ODS v EP	Celkem	ODS v EP	
Ouzkého zpráva týkající se veterinárních podmínek pro neobchodní přesuny zvířat v zájmovém chovu (A6-0051/2008) – závěrečná rezoluce ke zprávě	10. dubna 2008	567	6	2	0	6	0	3 posl. ODS nepřítomni
Srarbatihova zpráva týkající se evropské migrační sítě (A6-0066/2008) – závěrečná rezoluce ke zprávě	10. dubna 2008	539	6	37	0	28	1	2 posl. ODS nepřítomni
Rübigova zpráva týkající se podpory malých a středních podniků působících v oblasti výzkumu a vývoje (A6-0064/2008) – závěrečná rezoluce ke zprávě	10. dubna 2008	626	7	14	0	6	0	2 posl. ODS nepřítomni

¹ Přehled obsahuje pouze ta hlasování, při nichž poslanci hlasovali na vyžádání po jménech.

IV. SLOVNÍČEK

Agenda 2000

Všeobecný dokument z roku 1997 o rozšíření EU, reformě společných politik a o budoucím finančním rámci Unie po 31. prosinci 1999. Součástí Agendy 2000 byly posudky Komise na země, které se v té době ucházely o členství v EU.

Blokační menšina

Pojem související s hlasováním v Radě. Tzv. Ioanninský kompromis z roku 1994 blokační menšinu vymezuje v rozmezí 25–30% hlasů v Radě. V současné EU-27 je stanovena na 91 hlasů, které jsou zapotřebí, aby členské státy v Radě nepodpořily projednávaný návrh.

Cross-compliance

Také „křížová shoda“. Vyžaduje, aby zemědělci dodržovali při hospodaření předepsané legislativní požadavky týkající se ochrany životního prostředí, zdraví zvířat apod. Uplatňuje se u zemědělců, kteří jsou příjemci tzv. přímých plateb. Pokud podmínky nedodrží, mohou jim být tyto platby sníženy nebo zrušeny.

Dohodovací řízení

Také smířčí řízení. Fáze spolurozhodovací procedury, kterou Rada a EP zahajují v případě, že při projednávání návrhu legislativy nedospěly ke vzájemné shodě. Dohodovacího řízení se účastní zástupci obou institucí. Jejich případný kompromis musí odsouhlasit Rada i EP.

Druhý pilíř

Agenda společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Iniciátorem aktivit jsou vedle Komise i členské státy. Rada zpravidla rozhoduje jednomyslně, EP je konzultován.

Finanční perspektiva

Víceletý finanční rámec EU, který je přijímán ve formě meziinstitucionální dohody mezi Komisí, Evropským parlamentem a Radou. Finanční perspektiva stanovuje rozpočtové priority EU na střednědobé období a nastavuje každoroční výdajové stropy pro každou z nich.

Hlasování kvalifikovanou většinou (QMV)

Způsob hlasování v Radě, při němž jsou jednotlivým členským státům přiděleny hlasy podle jejich „váhy“. Při hlasování QMV se zpravidla naplňuje tzv. trojí většina – většina členských států, jež musejí reprezentovat alespoň 62% celkové populace EU a musejí disponovat alespoň 255 hlasy z celkových 345.

Klauzule passarelle

Také překlenovací klauzule. Princip obsažený mj. v tzv. evropské ústavě. Na jeho základě může po jednomyslném schválení Rady (v některých případech také na základě hlasování EP) dojít k trvalému přesunutí hlasování v určité oblasti z režimu jednomyslnosti do kvalifikované většiny. Úprava hlasování v Radě tedy nevyžaduje revizi primárního práva.

Komitologie

Souborné označení pro výbory, jimiž si Rada udržuje kontrolu nad Komisí ve věci pravomocí, které na ni delegovala.

Komunitární preference

Jeden ze základních principů společné zemědělské politiky EU. Podle této zásady mají členské státy spotřebovat primárně zemědělskou produkci z EU.

Lucemburský kompromis

Politická dohoda z roku 1966, podle které Rada v případě, že jsou dotčeny velmi důležité zájmy členského státu, nerozhoduje kvalifikovanou většinou, ale jednomyslně.

Nařízení

Jeden ze dvou typů norem, které jsou v EU přijímány nejčastěji. Nařízení jsou přímo účinná a přímo použitelná a po svém přijetí se stávají součástí práva členských států EU.

Primární právo

Také „ústavní“ právo ES/EU. Je reprezentováno především zakládajícími smlouvami, přičemž zahrnuje i všechny pozdější akty, které je mění: např. přístupové smlouvy, závazné protokoly ap.

První pilíř

Agenda jednotného trhu EU a aktivity (politiky), které na ni navazují. (Vše, co nespadá do druhého nebo třetího pilíře.) Komise má v prvním pilíři exkluzivní právo legislativní iniciativy, Rada rozhoduje kvalifikovanou většinou, EP spolurozhoduje.

Sekundární právo

Suma právních norem tvořená akty přijímanými orgány ES/EU na základě primárního práva. Typicky se jedná o nařízení, směrnice, rozhodnutí, stanoviska a doporučení.

Směrnice

Jeden ze dvou typů norem, které jsou v EU přijímány nejčastěji. Směrnice jsou zpravidla závazné jen co do výsledku a vyžadují přijetí národního prováděcího předpisu.

Spolurozhodování

Nejpoužívanější legislativní procedura v EU. Při spolurozhodování se na přijímání norem podílí rovným dílem Rada i EP.

Subsidiarita

Jeden ze základních principů EU. Podle principu subsidiarity se mají nezbytná rozhodnutí a normy přijímat na té úrovni, která je pro to nejvhodnější.

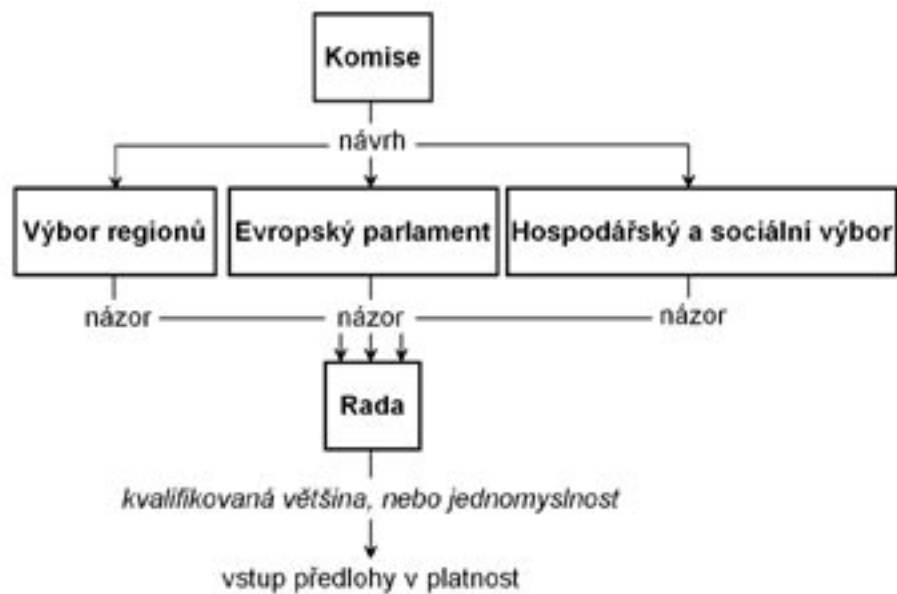
Třetí pilíř

Agenda spolupráce v oblasti justice a vnitra. Iniciátorem aktivit jsou vedle Komise i členské státy. Rada zpravidla rozhoduje jednomyslně, EP je konzultován.

V. SCHÉMATA ROZHODOVACÍCH PROCEDUR

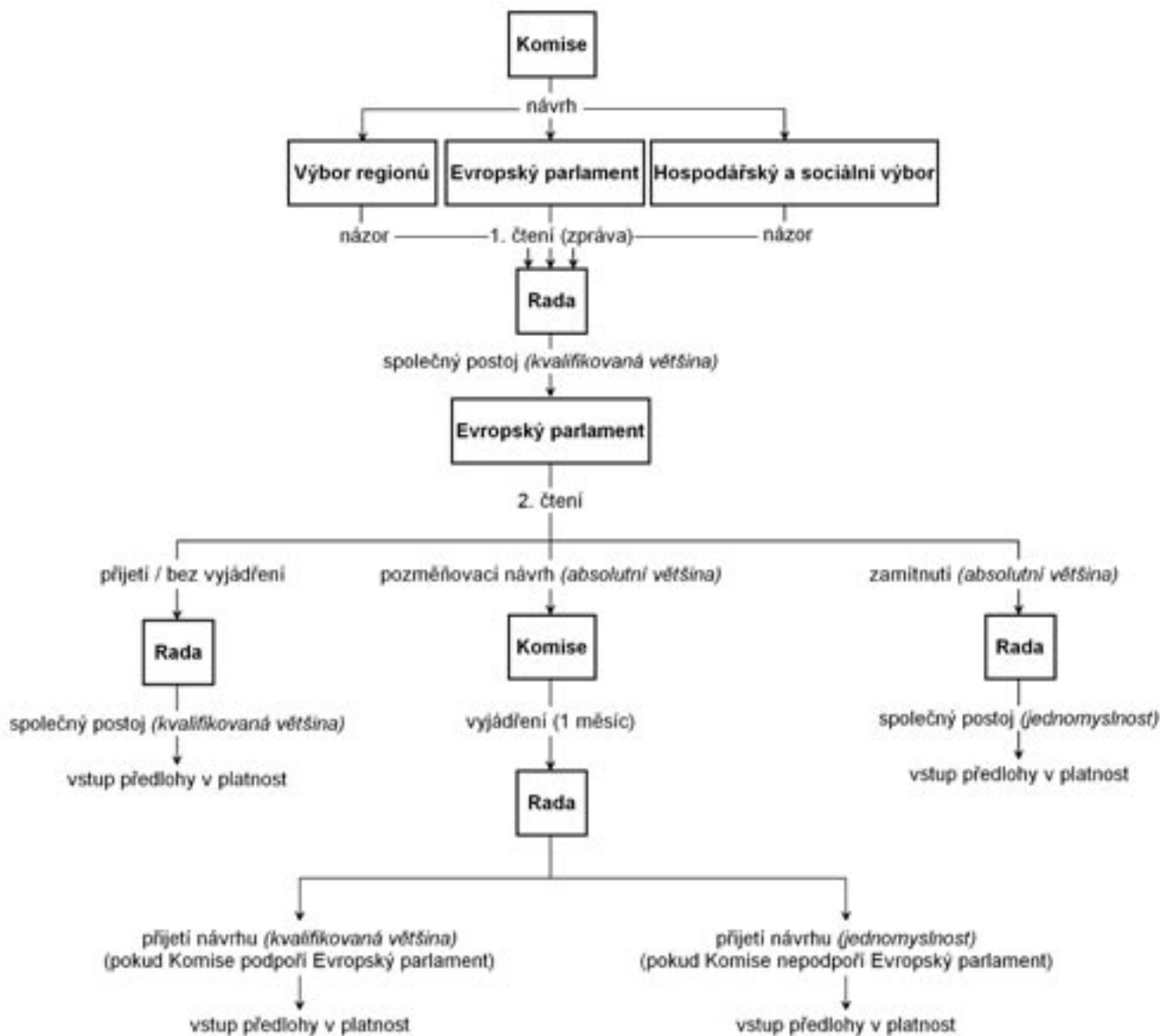
Schéma konzultační procedury

Poznámky

1. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
2. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky není stanovena.
3. Uvedené schéma je jen orientační.

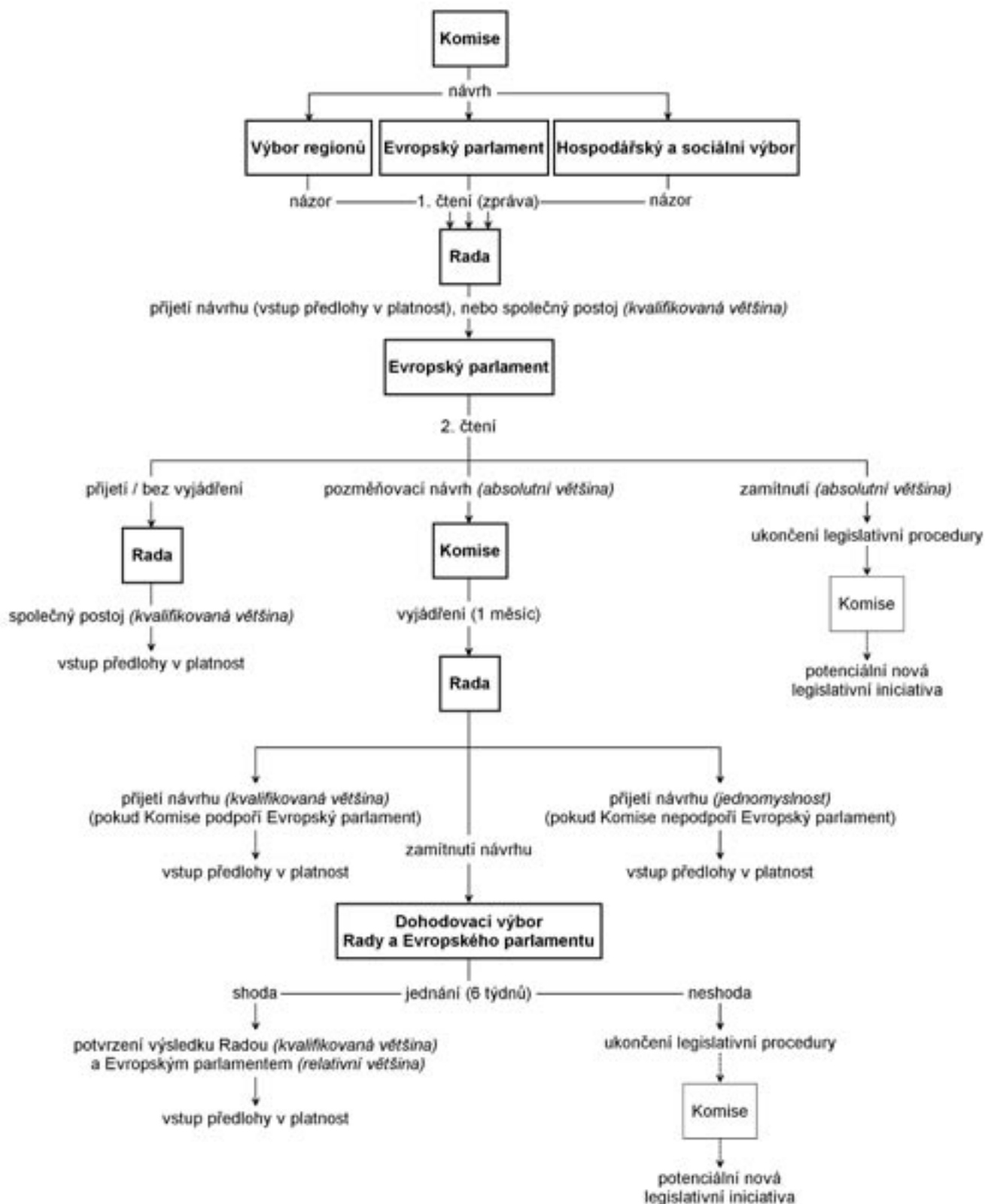
Schéma procedury spolupráce

Poznámky

1. V případě nesplnění požadovaných podmínek legislativního procesu (a v případě neexistence alternativního postupu) projednávání návrhu končí.
2. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
3. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky činí tři měsíce (není-li uvedeno jinak). Po dohodě Rady a Evropského parlamentu ji lze prodloužit o třetinu.
4. Procedura se vyznačuje intenzivní komunikací mezi jednotlivými zainteresovanými aktéry. Uvedené schéma je jen orientační.

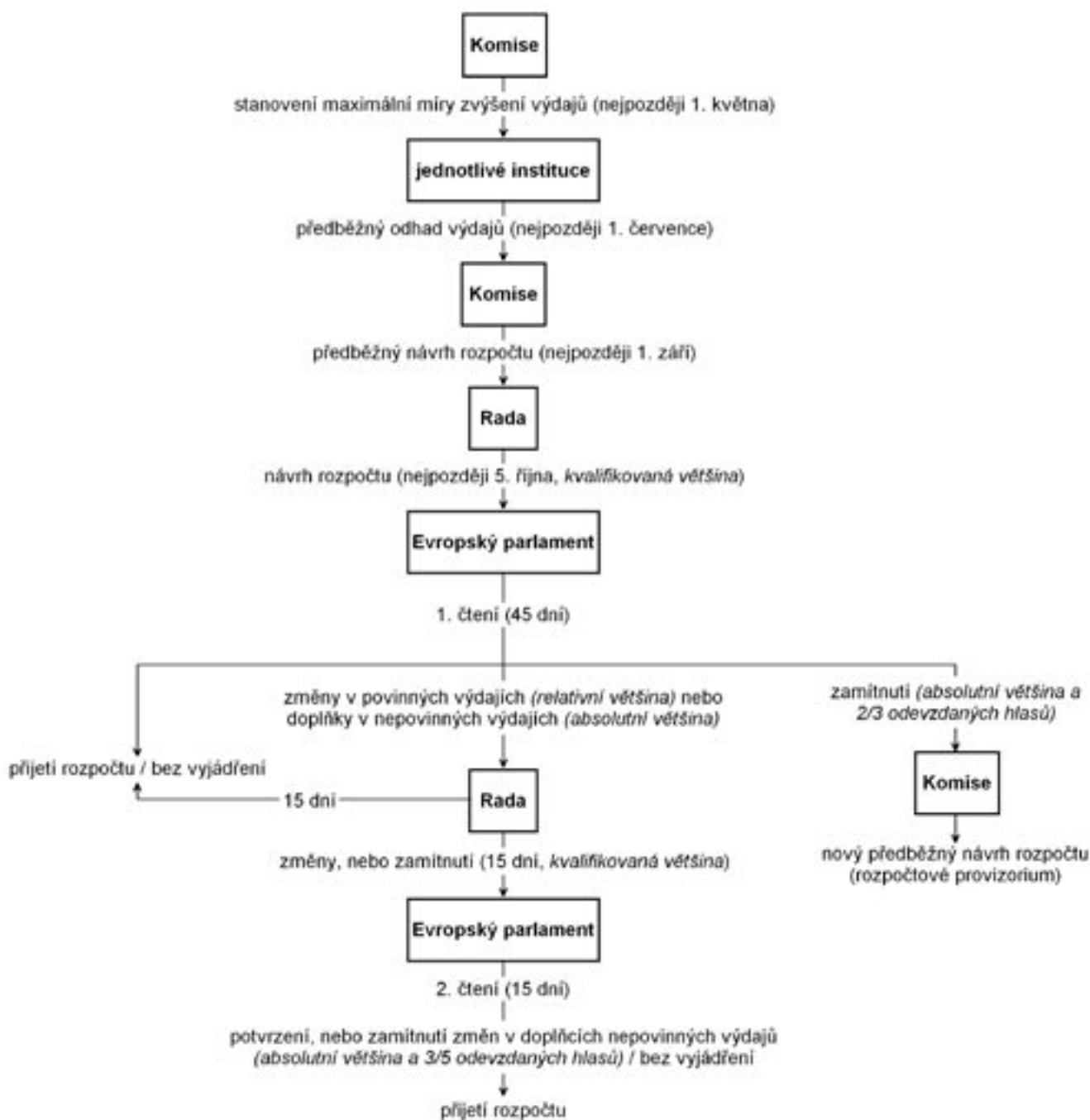
Schéma spolurozhodovací procedury

Poznámky

1. V případě nesplnění požadovaných podmínek legislativního procesu (a v případě neexistence alternativního postupu) projednávání návrhu končí.
2. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
3. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky činí tři měsíce (není-li uvedeno jinak). Po dohodě Rady a Evropského parlamentu ji lze prodloužit o třetinu.
4. Procedura se vyznačuje intenzivní komunikací mezi jednotlivými zainteresovanými aktéry. Uvedené schéma je jen orientační.

Schéma rozpočtové procedury

Poznámky

1. Procedura se vyznačuje intenzivní komunikací mezi jednotlivými zainteresovanými aktéry. Uvedené schéma je jen orientační.

Poslanec Evropského parlamentu Hynek Fajmon

ve spolupráci

s frakcí Evropské lidové strany – Evropských demokratů,
Centrem pro studium demokracie a kultury
a Centrem pro ekonomiku a politiku

si vás dovoluje pozvat na setkání s názvem

Evropská unie a my

Celodenní program bude věnován otázkám přínosů a nákladů přijetí společné evropské měny, čerpání finančních prostředků z fondů EU a aktuálním evropským otázkám s potenciálem ovlivnit dění v České republice.

Setkání bude zakončeno promítáním filmu
Velký podvod s globálním oteplováním.

V nejbližší době se uskuteční toto setkání:

30. dubna 2008 v Husově domě, Kmochova
(křižovatka ulic Václavská a Politických vězňů), **Kolín**

Setkání začíná v 9.00 hod.

Více informací na tel. 325 513 827 nebo 728 316 053.

